

No. 4477.85

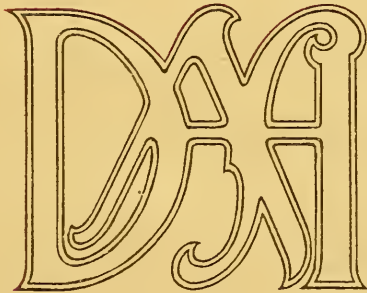
GIVEN BY

Danish-American Assoc'n

GEORG BRANDES,

VISIT TO AMERICA.

4477.85

QUARTERLY · BULLETIN · OF · THE · DANISH · AMERICAN · ASS'N
SPECIAL · NUMBER · · · WRITTEN · AND · EDITED · BY · C · H · W ·
HASSELRIIS · CHICAGO · NOVEMBER · 1914 ·

The Danish-American Association

wishes to arouse and stimulate the interest of the American public in matters concerning the culture and progress of the people of Denmark. To this end The Danish American Association Press Bureau prints and circulates documents giving information as to these matters, and stands ready to lend its services towards obtaining accurate information on Danish and Danish American subjects or reference to reliable sources. This service is free.

The following is a list of publications, a small supply of which is on hand and available: *Agricultural Co-operation in Denmark*, by John F. Sinclair. *Notes on Agriculture in Denmark*, by Dr. Maurice Francis Egan, U. S. Minister to Denmark. *Outlines of the Progress of Hygiene in the Kingdom of Denmark in the last half Century, 1850-1900*, by I. Carlsen, M. D., Chief Statistician of the State Board of Health of Denmark, and *The Public Health Service in Denmark. Its Organization and Administration. The more important Laws and Regulations in Force*, by Anders Johansen, Chief of the office of The State Board of Health in Denmark.

In the press is a Danish-English Bibliography containing about 1000 titles. All inquiries should be addressed to *The Danish-American Association*, 30 North Dearborn Street, Chicago.

DANSK-AMERIKANSK SELSKABS
KVARTALS-BERETNING
NOVEMBER 1914

BRANDES NUMMER
Af C. H. W. HASSELRIIS

4477.85

GEORG BRANDES

BESØG I AMERIKA

MAJ-JUNI

1914

THE DANISH-AMERICAN ASSOCIATION
30 N. DEARBORN STREET
CHICAGO

Danish American Association
Feb 4, 1914

1000 Hennepin Ave
Minneapolis, Minn

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Boston Public Library

COPYRIGHT 1914 BY UNDERWOOD & UNDERWOOD

DR. GEORG BRANDES.

VED Dansk - Amerikansk Selskabs sidste Aarsmøde fremsattes Tanken om at formaa *Dr. Georg Brandes* til at besøge Amerika. Det var den nyvalgte Formand, *C. A. Quist*, der paany bragte denne Tanke op. Den har spøget i Dansk-Amerikaneres Hjerne den sidste Menneskealder, — maaske længere. Tanken vandt almindelig Tilslutning, men den mødtes med aaben Skepsis. Man har ofte hørt sige, at Brandes flere Gange har afslaaet saadanne Indbydelser, og det vidstes, at der gennem *Dr. Max Henius* for nylig var sket Henvendelse til *Dr. Brandes* om at tale ved dette Aars Grundlovsfest i Chicago, men forgæves.

Ikke desto mindre bemyndigede Selskabets Eksekutivkomite ved sit første Møde Formanden til at sætte sig i Forbindelse med ledende amerikanske Universiteter, saaledes at en Indbydelse kunde fremkomme fra disse og D. A. S. i Forening. En kort Meddelelse herom gik til den amerikanske Presse.

Ved et ejendommeligt Samtræf fik *Dr. Brandes* omtrent paa samme Tid Indbydelse til at foretage en Rejse over Atlanterhavet med det nye Kæmpeskib "Vaterland", paa dettes første Fart. Dansk-amerikansk Selskab fik derpaa i Slutningen af April telegrafisk Meddelelse fra København, at *Dr. Brandes* vilde opholde sig 6 Dage i New York. Her var en enestaaende Lejlighed, og

Bestyrelsen greb den øjeblikkeligt. Man maatte handle hurtigt. Seks Dage var jo ganske vist ikke meget. Men de maatte udnyttes. I New York maatte der jo under alle Omstændigheder blive arrangeret Foredrag. Det gjaldt derfor om at faa *Dr. Brandes* vestpaa. Man tilbød telegrafisk at arrangere to fisk Datoerne 23. og 24. Maj paa Haantøer opgivet og modtog straks telegrafisk Datoerne 23. og 24. Maj for Haanden. Samme Dag sikrede Selskabet sig Orchestra Hall, det eneste passende Lokale, der var ledigt.

Ved en følgende Telegramudveksling lykkedes det at formaa *Dr. Brandes* til at forlænge sit Besøg nogle Dage, og Dansk-amerikansk Selskab overtog Arrangementet af hele Turen, der nu kunde udstrækkes til ogsaa at omfatte Besøg og Forelæsninger ved enkelte Universiteter.

MEDDELELSEN om *Brandes'* forestaaende Besøg blev hilst med Begejstring blandt Dansk-Amerikanerne.

"Budskabet om dette Besøg", skrev "Nordlyset", New York (Redaktør *Emil Opffer*), "bør hilses med Glæde selv blandt Danske, hvem Evnen til at værdsætte denne Mands Aandsværk er fornægtet. Vi andre vil med Begærighed gribe Lejligheden til at staa Ansigt til Ansigt med et af de Genier, af hvilke hvert Aarhundrede kun skaber eet — og lære at kende en dansk Mand, hvis aandelige Jævnbyrdige vort lille Land aldrig har frembragt."

I Chicago var *Revyen* (Red. Chr. Bøtker) det danske Blad, der mere end noget andet samlede alles Interesse om Begivenheden.

“Brandes Besøg er en saa stor Begivenhed”, skrev Bladet, “at den hverken kan eller bør tages til Indtægt af nogen enkelt Fraktion, men bør samle alle —”

“Her er jo den Lejlighed,” hedder det i en følgende Artikel, “Dansk-Amerikanerne har ventet paa i, saa mange Aar. Lad den blive benyttet i fuldt Maal, nu da vor geniale Landsmands Verdensberømmelse staar højere end nogen Sinde og kaster Glans over den danske Nation.”

“Naar Georg Brandes om en Uge sætter sin Fod paa Amerikas Jord”, skrev “Den danske Pioneer”, Omaha (Red. Sophus F. Neble) vil Dansk-Amerikanerne ikke blot have deres berømteste Landsmand i deres Midte, men de vil for en Gangs Skyld kunne præsentere Amerika en Mand, hvis Navn i Forvejen har Klang herovre. Der er fra Oldtiden op til nu kun tre Danske, om hvem dette med Føje kan siges. Den ene er Hamlet, den anden er H. C. Andersen, Georg Brandes er den tredje.” Bladet slutter Artiklen: “Naar Dansk-Amerikanerne nu modtager Georg Brandes som deres Gæst, vil de hylde ham i hans Dobbeltgenskab; som den Landsmand, der har betydet mere for Danmarks Udvikling end nogen anden i nyere Tid, og som det store internationale

Navn, der har Klang lige over hele den civiliserede Verden. Men der er maaske to Ting, de vil takke ham for mere end for noget andet. Først for det smukke og kloge danske Sprog, han har skrevet, Klarhedens og Forstaaelsens Mester, som han er. Og dernæst for den varme Retfærdighedssans og den dybe Frihedstrang, som har faaet ham til, Gang paa Gang at tale de undertrykte Nationers Sag. Polakkernes, Finernes og Sønderjydernes.”

“Norden”, Racine (Red. Ivar Kirkegaard) fremhæver ligeledes, at “Dansk-Amerikanerne har ganske særlig Grund til at hædre og hylde den Mand, der har gjort dansk Kultur æret og agtet Verden over, beriget og fornyet vort gamle Sprog og talt de undertrykte Nationers Sag myndigt og modigt og paa de Verdenssprog, der høres.”

Men det var ikke blot de dansk-amerikanske Blade og den øvrige skandinaviske Presse, der bød Brandes Velkommen. Der er Presseudklip fra de Dage nok til Tapet for et helt Palads. Man faar et tydeligt Indtryk af Brandes' Ry i den amerikanske Verden ved at læse de amerikanske Dagblades ledende Artikler. Enkelte findes gengivet andet Steds.

Og vor Landsmands internationale Anseelse demonstreres gennem den hjærtelige Velkomsthilsen, der lyder fra de store Byers kosmopolitiske Presse.

BRANDES' ANKOMST TIL NEW YORK.

TORS DAG den 21. Maj kom Georg Brandes til New York med det nyeste svømmende Atlanterhavshotel “Vaterland”. Dansk-amerikansk Selskabs Formand, C. A. Quist af Minneapolis, fik Indbydelse til at gaa ombord i en Toldkutter og var den første, der bød Brandes velkommen til De Forenede Stater. Næst kom Mr. *George Brett* af The Macmillan Co., Brandes' amerikanske Forlægger, og derpaa entrede *Opffer* op ad Trappestigen, fulgt af et Regiment Reportere og et Batteri Kameraer.

Nordlyset fandt Brandes: “Som sæd-

vanligt omgivet af en Skare skønne Kvinder i alle Nuancer.” Og dette er, hvad *Opffer* noterer.

“Vi har ventet Dem i tredive Aar. Man sagde, De ikke vilde komme herover. —”

— “Jeg vilde gerne komme, men jeg har aldrig tidligere faaet nogen afgjort Plan. Man skrev blot til mig: Vil De ikke komme. Det er akkurat som vilde man sige: ‘Vil De ikke sælge en Sæk Kartoffel’, uden at nævne noget om Afhændelsen.” —

Her tog Avisfotografer Dr. Brandes i Besiddelse. Han maatte stille sig op,

snart med Hat paa, snart uden Hat, og han drog et Lettelsens Suk, da han var sluppen gennem denne Skærsild.

Saa tog Reporterne fat. Spørgsmaalene svirrede i Luften. De slap ikke deres Mand, før de havde aftvunget ham. Svar paa de besynderligste Spørgsmaal. Det var et formeligt Bombardement.

Først og fremmest søgte Reporterne at aflokke Brandes hans Indtryk af Amerika, — paa et Tidspunkt, hvor alt hvad han havde set af Landet, som han se-

nere udtalte, var Baadene paa Hudson Floden.

Dette Spørgsmaal, — der rettedes til Brandes overalt, hvor han kom i Amerika, — røber, skriver Brandes senere i *Politiken*, Usikkerhed og Svaghed. Selvfølgelig gjaldt Spørgsmaalene ikke mindst hans Indtryk af amerikansk Litteratur.

Først Kl. 2 kom Brandes i Land, og allerede to Timer senere fortsatte han Rejsen til Yale University i New Haven, Conn., hvor han skulde holde sin første Forelæsning.

FORELÆSNING PAA YALE UNIVERSITY.

Brandes blev modtaget paa Bane-
gaarden af *Prof. A. H. Palmer*, der bød ham Velkommen paa Dansk. Prof. Palmer er en varm Beundrer af dansk Litteratur og blandt de langtfra faatalige amerikanske Lærde, der har studeret dansk Sprog for helt at kunne nyde dansk Litteratur. I Brandes' Rejseselskab var, foruden C. A. Quist, endvidere en kvindelig Journalist, der skulde skrive en Helsidesartikel til *New York Times'* Søndagsudgave. Damen var ikke tilfreds med at have pumpet Brandes under hele Kjøreturen. Hun stillede næste Dag og fortsatte Værket paa Tilbageturen til New York.

Om Ankomsten er der iøvrigt kun at berette, at Brandes' Kufferter ikke var med Toget. Hvilket ikke var morsomt.

Selskabet kørte til "Graduates' Club", hvor Brandes havde sat omtalte kvindelige Journalist Stævne, men hvor Kvinder og Hunde er forment Adgang. Hvilket Brandes heller ikke fandt morsomt.

Prof. *Anson Phelps Stokes* gav i Klubben en Middag. En Række Pro-

fessorer fra Yale var blandt Gæsterne. Der blev ikke holdt Taler.

En distingveret Forsamling paa ca. 500, overvejende Fakultet og Studerende bragte Brandes en hjertelig Hyldest, da han traadte op paa Katederet efter en kort Introduktion af Prof. Palmer.

Emnet for Forelæsningen var Shakespeare. Foredraget blev fulgt med levende Interesse. Gang paa Gang gav Tilhørerne deres Bifald tilkende. Lokalet var ypperligt at tale i, Forsamlingen bekendt med Emnet og nød Brandes Udvikling i fuldt Maal. Er det nødvendigt at tilføje, at Bifaldet efter Foredraget var overstrømmende? Eller er det indiskret at notere, at Brandes maatte optræde i Rejsetøj? *Søren Iversen*, Overvicepræsident for det danske Brodersamfund, var tilstede og efter Foredraget bød han Dr. Brandes Velkommen til Amerika paa Brodersamfundets Vegne, og introducerede ham til adskillige af Koloniens tilstedeværende Danske.

Næste Morgen gik Rejsen tilbage til New York. Om Formiddagen gav den kendte norske Maler *Jonas Lie* en Frokost. Paa Hotel Astor laa 60 Tele-

grammer med Indbydelser fra alle Landets Egne. Quist stod og talte dem.

“Hvad er det,” spørger Brandes ifølge *New York Times'* Beretning. —

“Over 150 Indbydelser til Banketter.”

“Halvandet Hundrede!” Forførdelse stod malet i Brandes' Ansigt.

“Men jeg behøver da vel ikke at gaa til dem alle. Hvad ler De af? Det er jo virkelig en alvorlig Situation.”

Klokken halv fire for Verdens hurtigste Tog paa sin daglige Udflugt til Chicago. Tusinde engelske Mil i 18 Timer. Og saaledes kom Brandes allerede næste Morgen til Byen ved Michigansøen.

I CHICAGO.

Paa La Salle Stationen stod D. A. S. Eksekutivkomitee, *E. C. Bunck*, *Magnus Holm* og *C. H. W. Hasselriis*, samt de uundgaaelige Reportere og Fotografere. “Hvad vil dog alle disse Mennesker?” udbrød Brandes. “De vil da vel ikke fortælle mig, at de er kommen for min Skyld?”

Hvis Brandes nogensinde har udrettet mere paa en Dag, end han gjorde Lørdag den 23de Maj 1914, bør det oplyses.

Fotograferne fik deres Vilje og Brandes omsider sin Stok, som han havde glemt i Toget. Saa blev han, som

en Reporter beretter, “whisked” per Bil til Congress Hotel. Her stod Journalisterne igen.

De maatte vente til Brandes havde været henne for at inspicere Orchestra Hall. Katedret var for lavt. Det var ufatteligt, at en smart Person ikke forlængst havde opfundet en Læsepult, der kunde indstilles efter Talerens Længde.

Paa Hotellet laa et Væld af Breve og Bøger. Der blev ikke Tid til at hvile før den officielle Modtagelses-Ceremoni Kl. 12. Brandes forlangte Ro. Han var dødtæt. Men hver Gang en ny Gæst meldtes, blev han gæstfrit modtaget. Der var aabent Hus.

MODTAGELSEN PAA CONGRESS HOTEL.

Den officielle Modtagelse fandt Sted i Hotellets store, pragtfulde Salon. Her samledes Kl. 12 en Komite paa flere Hundrede Mænd og Kvinder. Tilstede var Repræsentanter for Litteratur, Kunst, Videnskab og Presse, fremragende Borgere, Formændene for samtlige danske Foreninger i Chicago og Omegn, tilrejsende Danske, Repræsentanter for fremmede Nationaliteter, og

en Mængde af den danske Kolonis kendte Navne.

Formanden for D. A. Selskabs Eksekutivkomitee, Edward C. Bunck, forestillede Dr. Brandes og gav Ordet til de officielle Talere.

Modtagelseskomiteens Formand, C. H. W. Hasselriis, hilste Brandes med følgende Ord:

Dr. Georg Brandes! It is with a sense of not only my good fortune, but also of responsibility that I bid you a hearty welcome to Chicago, on behalf of Danish-Americans of this city.

I speak not only for those of your countrymen that are assembled in this room, but for many other men and women who are present in spirit only, and some that are no longer with us.

You will be greeted here—and everywhere in America,—by men and women of literature, arts and sciences, who are better fitted than I and whose privilege it is to define your importance to the world of literature and thought and to humanity.

We must share you with them. For you belong to all the world.

But there is that one feeling that is ours by undisputed right, and that is our pride that you are a Dane, and our gratitude for the glory you reflect on our mother country by virtue of your universal and eternal fame. And there is only one language in which we can express these our feelings in a welcome to you, and that is the language of our mother and our heart.

Georg Brandes! Vort Sprog er rigt, men fattig vor Evne til at finde det rette Udtryk for vor Tanke og Følelse. Og aldrig har jeg følt mig mere hjælpeløs end i dette Øjeblik, hvor jeg staar overfor en Kunstner, der spinder det fineste Guld, hvor vi kun spinder det grove Hør.

Og lad mig derfor vælge de simple og jævne Ord i Tillid til, at De vil føle, hvad der ligger bag dem.

Vi har hilst paa mange Gæster fra Danmark. Men ingen hilser vi med saa stor Glæde, som vi hilser Dem.

Og naar jeg siger, vi er stolte og lykkelige fordi De endelig er iblandt os, saa skal De nu føle, at der ligger i disse Ord alt, hvad danske Hjærter kan føle.

Og naar jeg siger Dem et dansk Velkommen, da skal De i dette Øjeblik føle, at der i dette ene Ord ligger alt, hvad danske Hjærter kan lægge deri, af Længsel og Taknemmelighed, af Trang, af Stolthed, af Glæde og af alle gode Ønsker.

Forfatteren og Kritikerens *William Morton Payne*, L. L. D., udtalte:

Dr. Brandes:—

I have been delighted to supplement the greetings of your fellow-countrymen with a few words spoken in behalf of the men of letters and others occupied with the problems of various thought in this part of the U. S. However great the pleasure that your visit gives to the Danes of America I beg to assure you that the pleasure is no less great with which we, whose native speech is "the tongue that Shakespeare spake," offer you our heartfelt welcome. We have long hoped that you might make a visit to these shores, but the hope was so long deferred that we had almost abandoned it. Now that it is at last realized, we wish to convey to you the assurance that we esteem it a privilege to meet you and

take you by the hand, and we trust that you will return to Denmark with a feeling that you have cemented still closer the spiritual union that for many years has held you fast in our sympathies and our affection. We know that your life-long survey of the movement of modern thought as expressed not in literature only, has by no means failed to take into account what has been done on this side of the Atlantic. We remember, for example, that over forty years ago you told the Danish public of our own Theodore Parker, whose name is dear to all of us who are enlisted in the great cause of liberal thought and spiritual freedom, and that from then until now you have allowed nothing deeply significant in our American life to escape your attention.

Speaking for myself, personally, you will permit me to say that there is no man living whom I have so desired to meet, and none to whom I owe a larger debt of intellectual gratitude. It was only forty years ago that I learned to read the Danish language, and among the first books that fell into my hands were the opening volumes of your "Hovedstrømninger".

My first youthful attempt at critical writing began with a quotation from that work. Since that time I have read everything, or nearly everything that you have published in book form, to my great profit and to the enlargement of my mental horizon. You have been one of the major influences in the shaping of my thought and of my ideals of literature and of life. And I venture to make this personal confession because I know that it must be paralleled in the experience of many of those for whom I am now speaking. And now, after this digression, I once more bid you welcome to Chicago on behalf of my fellow-workers in the sphere of the intellectual and artistic life.

Dr. juris *Sigmund Zeisler* bragte Brandes en begejstret Hyldest paa Tysk:

„Verehrter Herr Professor! Die Nachricht, die vor einigen Tagen in der hiesigen Zeitungen zu lesen war, das Sie in Chicago einige Vorlesungen halten würden, hat bei unseren gebildeten Deutsch-Amerikanern nicht nur das wärmste Interesse erweckt, ja man kann sagen, die lebhafteste Freude hervorgerufen. Mich selbst hat Sie geradezu electrifirt. Denn seit ich denken gelernt, habe ich Ihre epochemachenden literarischen Studien verfolgt, speciell Ihren tiefen Einblick in deutsche Literatur und Philosophie bewundert, Ihre umfassende Kenntnis und Würdigung des Geisteslebens aller Kulturvölker angestaunt. Seit vielen Jahren sind Sie für mich das Ideal des Kulturmenschen. Und dies Aussicht, Sie nun einmal zu sehen und hören, als Schüler zu Ihren Füßen, sitzen, Ihnen in's geistspühende Auge zu blicken und von Ihren Worten Begeisterung zu schöpfen, — die Hoffnung, das es mir vielleicht vergönt sein würde, Ihnen mit innigem Danke für alles,

was ich Ihnen schulde, die Hand drücken zu dürfen, hat mich in diesen Tagen geradezu aufgeregt und in jedem Augenblick der Musse beschäftigt.

Jch weiß, daß die gebildeten Deutsch Amerikaner Chicago's diese Gefühle teilen und ich spreche in ihrem Namen wenn ich Ihnen Dank sage, daß Sie zu uns gekommen sind, und wenn ich Ihnen zutufe: „Willkommen, herzlich willkommen in unsere Mitte!“

En Deputation fra den litterære “Columbian Damen Klub” med Præsidenten, Konsulinde *Singer* og Sekretæren Mrs. *Odenwald-Unger* i Spidsen takkede Brandes for hans Mod i Kampen for Friederich Nietzsche. --

Brandes takkede paa alle tre Sprog, Dansk, Engelsk og Tysk. Hans Svar

var Mesterværker i Form som i Indhold. Han slutter sin sidste Tale, — hvori han med Ord, der svider, omtaler Tysklands Køllerpolitik i Nordslesvig, og iøvrigt takker Tysk-Amerikanerne fordi de ikke deler Hjemmetyskernes Opfattelse, — med en Beklagelse over, at han kun har talt saa lidt paa det Sprog han helst vil tale:

“Kjære Landsmænd!” siger Brandes paa Dansk. “Jeg kan ikke tænke mig en større Tilfredshed og Glæde end den, der her er givet mig til herovre at høre Dansk og vinde Venner blandt Landsmænd. Jeg haaber i Morgen, at De skal faa Lejlighed til at høre en Mand, hvis Livsopgave har været at tale og forbedre Sproget, og som vil glædes over at tale Modersmaalet med dem, der er fjernt fra Moderlandet.”

Efter Modtagelsen var Brandes Gæst ved en Luncheon i den bekendte Klub af Kunstnere og Litterater, “The Cliff Dwellers”, hvis Lokaler ligger oppe under Taget paa “Orchestra Hall” Bygningen. Brandes var, som han selv sagde, lige ved at dø af Sult. Inden tvivlede om det. Men ikke desto mindre fandt han det stik imod alle Regler at fylde sig med Mad lige før han skulde holde Foredrag.

Det var en Aftale, at der ikke maatte holdes Tale. Dog, Stemningen tvang Formanden, Mæcenen *Charles L. Hutchinson*, til at tage Ordet, og Brandes, der følte sig hjemme i denne Kreds af Kunstnere, overholdt heller ikke Forbudet. Brandes sad med Ryggen til Michigansøen, et Arrangement han protesterede imod.

FOREDRAGET I ORCHESTRA HALL.

Klokken halv tre skulde Brandes holde sit første Foredrag, paa Engelsk om William Shakespeare, i Orchestra Hall. Den følgende Dag vilde han tale samme Sted paa Dansk om Napoleon.

Akkurat for tre Aar siden var Orchestra Hall Skuepladsen for de danske

Studentsangeres Sejre, den 21. og 22. Maj. Brandes havde valgt den 23. og 24. Maj.

Ved en Misforstaaelse var han forbedret paa at tale om Hamlet, men han fandt sig meget elskværdigt i den trufne Ordning.

En Lørdag Eftermiddag i Maj er et daarligt Tidspunkt for et Foredrag. Tilmed var Dagen straalende lys, og varm. Men hverken Orchestra Hall eller noget andet passende Lokale kunde opdrives for Lørdag *Aften*. Komiteen var lidt nervøs, men Tilslutningen til Foredraget viste, hvor liden Grund der havde været til Ængstelse. Man kunde jo dog have sagt sig selv, at de, der vilde høre Brandes vilde bryde sig Pokker om Varme, Solskin og Base Ball.

Den dansk-amerikanske Komponist *Geo. Dupont Hansen* indledede med et Par Koncertnumre paa det navnkundige

Orgel og høstede Publikums velfortjente Paaskønnelse.

Da Brandes endelig traadte frem paa Tribunen, fik han en minutlang bragende Hilsen fra Tusinde Beundrere af alle mulige Nationaliteter. I Forsamlingen saas en talrig Repræsentation for Presse, Litteratur, Kunst og Videnskab. En lang Række af Chicagos fineste Navne indenfor disse skønne Kunster fungerede som Æres-Vicepræsidenter. Universiteter, Bibliotheker, lærde Selskaber, ledende Klubber og Foreninger, litterære Tidsskrifter var fyldigt repræsenteret.

C. A. Quist præsenterede Dr. Brandes for Forsamlingen med følgende Ord:

In behalf of the Danish-American Association I welcome you this afternoon!

Civilization, in its slow but steady march towards idealism has produced millions of good men;—thousands of big men,—but only a few great men!

It is indeed a special privilege accorded those gathered here this day to welcome one of the world's great men!

We are delighted to know that this uncompromising mental general has also exhibited physical courage by stepping on American soil at this late period in life, thus giving some of his disciples an opportunity to look into the eyes and clasp the hand of the man who possesses this master-mind, thereby giving to each and every one of us the inspiration that shall prompt us to enlist in the army whose motto is: *To serve Mankind*.

A large portion of the civilized world is now marking time by the events of nearly two thousand years ago!

Who knows in how many groups idealists shall be divided two thousand years hence?

Who can tell how fast the now living and growing Brandes Cult will multiply in that space of time?

Unlike most others it is not divided by artificial lines of state and nation nor language, for he is loved by men of every tongue in every land.

He knows Emerson and Longfellow better than you and I.

He is better acquainted with Homer, Goethe and all the world's Immortals than most men are with their contemporaries.

With nature's priests of reason he has traversed the world unseen.

Although more than two hundred million people speak the English language, it remained for this foreign tongue to give to the world the greatest interpretation of Shakespeare!

Ladies and gentlemen, no word of mine can add to, no act of mine can detract from, this great living personality. I will not presume to introduce, but merely present to you, Dr. George Brandes, of the world, from Copenhagen, Denmark.

At referere Brandes' Foredrag er unødvendigt, helt bortset fra, at det er umuligt og ligger udenfor denne Beretnings Rammer.

Pressens Referater og Kommentarer nøjes da ogsaa med at gengive Tilhørernes Indtryk og Stemninger under den mægtige Indflydelse af en Personlighed, der bl. a. har skænket Verden den vægtigste og mest fuldkomne Shakespeare Fortolkning. En Redaktionsartikel i *The Dial* udtrykker Haab om, at Brandes' Besøg maa sende Tusinder af nye Læsere til hans Værker.

For Fuldstændighedens Skyld skal endnu kun noteres, at enkelte af de dansk-amerikanske Blade kritiserer Lokalets daarlige Akustik.

Efter Foredraget lød vedvarende Bifald, og derpaa fulgte den uundgaaelige Valfart af begejstrede Disciple, der helst vilde have Mesterens Haandskrift, men i hvert Tilfælde hans Haandtryk.

Om Aftenen var Brandes Gæst ved

en privat Middag, som Direktør *Carl Antonsen* gav i Bismarck Garden.

Reporterne fandt selvfølgelig ogsaa derud. De slap ham iøvrigt ikke. To "feature writers" var særlig energiske. Den ene var en Dame. Hun havde faaet Bestilling paa flere Tusinde Ord om Brandes' Personlighed til Boston *Transcript*. Og havde sat sig den Opgave at studere Dr. Brandes i alle mulige Situationer. Gik han op ad en Trappe, var hun der, stod han stille paa Michigan Avenue, tog hun sine Notitser. Satte han sig paa en Sofa i Hotellets Lobby, satte hun sig ved Siden af med Notebogen fremme. Bladenes Interviews er interessant Læsning. Der er ikke to, der er ens, og det er umuligt at skønne, hvad Brandes egentlig sagde. Han var i de faa Dage en udtømmelig Kilde af Vid, Lys, karakteristiske Svar paa tusinde Spørgsmaal, barokke Indfald, bidende Satire. Bladmænd kappedes om at interviewe ham.

SERENADE PAA MICHIGAN AVENUE.

Søndag Formiddag henimod 10-Tiden begyndte danske Sangere i hyde Huer at dukke frem omkring Congress Hotel. Det var Sangforeningerne *Harmonien*, *Magneten* og *Dansk Arbejder Sangforening*. De istemte, under Ledelse af Dirigent *Joel Mossberg*: "I Danmark er jeg født", i det Øjeblik Brandes viste sig paa Hotellets Balkon.

Med sin sølvgraa Manke flagrende i

Brisen fra Michigansøen lyttede Brandes til Sungen, der klang herligt og skønt, og samlede en Mængde Tilhørere. Man vilde have bragt Brandes et Fakkeltog, men maatte ændre Programmet.

Dybt grebet af Stemningen holdt Brandes en begejstret Tale, hvoraf ikke eet Ord gik tabt.

BRANDES' SVAR TIL DE DANSKE SANGERE I CHICAGO FRA BALKONEN I CONGRESS HOTEL.

Kære Landsmænd! Over min Vugge blev der, — som min Moder hørte, — af usynlige Væsener sunget: Saa tidt dit Navn i fjerne Lande nævnes, vil allevegne Danmarks Navn springe fra Folks Læber.”

Spaadommen blev opfyldt. Saadan har det nu været i 44 Aar. Navnet Danmark vil komme til at lyde over min Grav som over min Vugge.

I Dag paa mit Livs Højde, bringer De mig Navnet i den skønne danske Sang.

De havde villet bringe mig Fakler. De har maattet omsætte Lys til Musik; det er to Magter, der begge opflammer.

Ilden lyser, Musikken smelter.

Jeg er ikke blød og havde været at beklage, om jeg var det. Men De har smeltet mig.

Der er især to Steder, hvor vort Modersmaal tales og syn- ges: Her i det fri Amerika og et andet Sted, hvor Sprogets Vil- kaar er trange.

Vi staar her i den uhyre Menneskemølle, hvor Folkeslagene males til Fremtidens Folk. De har idag hejst Dannebrog paa Møllen. Vi staar her midt i Menneskeoceanet. Og De har la- det den danske Sang klinge over Havet, saa dets umaadelige Brusen og Støj ikke overdøvede den, De har vidnet om, at Dan- mark ikke gaar under i Folke-Oceanet. De har mindet om Lan- det fjærnt i Øst, yndigt og rigt, men snævert, som De og jeg vel ikke evner at gøre større, men dog videre, og som De og jeg i Forening har udvidet.

Leve det vidtstrakte Danmark!

Rungende Hurra hilste Brandes' Tale.

Sangerne svarede med: “My Coun- try, 'Tis of Thee”, mens alle Hoveder blottedes. Selv de travle Automobiler paa Michigan Avenue standsede.

Mon noget har grebet Brandes mere end denne de danske Sangeres Hilsen? Mon han ikke har følt, at der bag den- ne Hyldest laa den Følelse, vi Danske sjældent magter at udtrykke i Ord, men

som vore brave Brødre med de hvide Huer saa ofte har forløst i Sang?

Brandes vilde hilse paa Sangerne og han udtrykte sin Tak overfor hver en- kelt. Fabrikant Lauritz Olsen talte paa Sangernes Vegne, og Brandes holdt endnu en lille Tale, hvori han atter dvæ- lede ved Danskes Stilling fjærnt fra Danmark og Betydningen af at bevare Sproget rent i det Fremmede.

SØNDAGS FOREDRAGET.

For at faa lidt Afveksling i Stilen laaner vi hist og her lidt fra *Revyen's* Referat.

Brandes' danske Foredrag Søndag Eftermiddag fik et fuldt saa stort Publikum som det engelske.

Flere Minutters Haandklap hilste Brandes Fremtræden. Da Bifaldet stilnede, foredrog Direktør Carl Antonsen det af Sophus Michaelis skrevne Digt til Brandes i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag. Prologen blev smukt og gribende gjengivet af Hr. Antonsen og efterfulgtes af en ny, længere Bifaldssalve.

Brandes traadte frem til Talerpulten med de samme spænstige, nervøse Bevægelser og det samme Kast med Hovedet, som de, der havde hørt ham for 30—40 Aar siden, mindedes som fra i Gaar.

Hans selvvalgte Emne var "Napoleon". Der var maaske dem, der hellere vilde hørt ham tale om dansk Literatur eller et andet hjemligt Emne, men for de Fleste var det vel nok Hovedsagen blot at nyde hans ejendommelige Veltalenhed, hans paradoksale Vid og rammende Fremstillingskunst, de

fastbyggede og sikre Sætninger, Ordenes Velklang og Rytme. Intet af dette savnedes i Foredraget, der faldt som Dug paa slagne Enge.

Han skildrede, hvorledes Napoleon efter sit Fald var bleven opfattet som et Umeneske og først i den nyere Tid var bleven betragtet som et rent menneskeligt Væsen, et Geni med mange Fejl og Fortrin.

Over halvanden Time talte Brandes, og han kunde vistnok have talt i lige saa lang Tid til uden at trætte Tilhørerne.

Det norske Dagblad "Skandinaven" skildrer Foredraget som den Feststund, man havde ventet. De syv Kvarter, Brandes holdt sine Tilhørere i Aande, blev til lige saa mange Minutter.

"Chicago Posten" skriver, at aldrig har nogen dansk Foredragsholder været i Stand til at samle et saa stort Auditorium, og aldrig har Begejstringen båret større eller givet sig Udslag i mere stormende Ovationer. Iøvrigt trættes et Par Aviser, om hvor mange Tilhørere der havde været. "Revyen" konstaterer imidlertid, at det var den største Forsamling, der nogensinde har været samlet til dansk Foredrag i Chicago.

FESTEN PAA "AUDITORIUM".

Danske i Chicago samledes efter Foredraget til Fest i Hotel Auditorium. Det blev en uforglemmelig Aften.

I Foyer'en spiste man dansk Smørrebrød "staaendes", mens Komiteen brød sine 5 Hoveder med at omarrangere Hovedbordet paa Hædersgæstens bestemte Forlangende. Da Brandes nemlig hørte, han kulde sidde mellem Quist og Henry L. Hertz, sagde han: "Aldrig i Evighed!. Tror De jeg vil sidde mellem to gamle Mennesker!" Nej, Brandes vilde have de to skønneste Kvinder til Bords og valgte Miss Margaret Hertz og Mrs. Otto Antonsen.

Hertz, der skulde være "Toastmaster", blev flyttet til nederste Bordende, og Hædersgæsten besørgede personligt Flytningen af en mægtig Kødhammer, som fulgte med Ordstyrer-Embedet. "Toastmasteren" Hertz talte herligt

kort og C. A. Quist talte for "America". Da Formanden allerede har faaet een Tale refereret, maa han her nøjes med kun at blive nævnt.

Efter Afsyngelsen af denne Sang,

Danmark, vor Moder,
gammel og graanet,
Tusindaars Minder
gjemmer dit Navn!
Finhed og Styrke
fik du af Havet,
∴ som bar dig frem i
vuggende Favn! ∴

Flaget, det ældste,
Verden har skuet,
vajer end over
selvstyret Magt!
Yngst mellem Lande
tolker din Grundlov
∴ Frihed og Lighed.
Broderskabs Pagt! ∴

skrevet til Festen af *Christian Bøtcher*, talte *Christian M. Madsen*, socialdemokratisk Medlem af Staten Illinois' Underhus:

Naar jeg er blevet anmodet om at tale for Danmark, saa føler jeg det som en stor Ære, særlig i Aften, da vi hæd- rer den Mand, som det i saa mange Aar har været vort højeste Ønske at faa herover. Den Mand, som, da jeg for- lod Danmark, stod for mig som den største i Landet, den Mand, som havde haft større Indflydelse paa dansk Aands- liv og Kultur end nogen anden.

Det er hævdet af det politiske Parti, som jeg tilhører, at et Folk aldrig i fuldt Maal kan blive frit i aandelig Forstand, før det har naaet økonomisk Frihed, men paa den anden Side vil sikkert al- drig noget Folk opnaa økonomisk Fri- hed og Selvstændighed, førend det (i al Fald til en vis Grad) har naaet aande- lig og politisk Frihed. Kampen for aandelig, politisk og økonomisk Frihed maa gaa Haand i Haand.

Naar Danmark i Dag staar højt i Kultur, saa skyldes det først og frem- mest de Mænd, der som Brandes bort- ryddede gamle Fordomme, der holdt Folket lænkebundet, og bragte hjem til Danmark det største og fineste, det lø- digste og bedste af Verdenskulturen, men ogsaa at Hundrede Tusinder i Dan- mark har kunnet tilegne sig denne Kul- tur og bringe den videre ud i Folket.

Og naar Danmark er naaet saa vidt, som det er, i politisk Frihed gennem en aarelang Kamp, der nu er ved at give sig Udslag i en ny Grundlov, som giver større Maal af politisk Selvstændighed, og som blandt andet giver Kvinderne en Del af de Menneskerettigheder, der til- kommer dem, saa skyldes det ikke alene Impulser udenfra, men det skyldes det Faktum, at Folket har forstaaet politisk at varetage sine egne Interesser, at ska- be en Bevægelse, som har gjort almin- delige Arbejdere til Folketingsmænd og Malersvende til Borgmestre — og, vel at mærke, til *dygtige* Folketingsmænd og *duelige* Borgmestre.

Danmark har gjort store Fremstridt. Og ny Tanker og Ideer er fra Danmark gaaet vide om Land; for næsten 23 Aar siden gik vi unge Mænd i Kjøbenhavn i Fakkeltog for Georg Brandes, vi vilde, at disse Fakler skulde lyse over Landet ind i de mørkeste Kroge; vi vilde vise dem derhjemme, hvordan den Gnist som hans flammende Ord havde tændt i vore Hjerter, luede og brændte. Nu er vi, som var unge den Gang, Mænd i moden Alder. Mange af os er draget langt bort fra vort Hjem og vort Land. Men Gni- sten, som tændtes, er ikke død. Vi har baaret Fakler for de Ideer, som den Gang tændtes, hvor vi siden kom hen.

Vi kan ikke alle være Ildsvingere og Fakkeltbærere, men vi kan hver især gøre vort yderste — det være lidet eller meget — til at kaste Glans paa Dan- marks Navn. Vi kan ikke vise vor Kærlighed til Danmark paa en bedre Vis end ved at blive gode og samfunds- nyttige Borgere i det Land, hvortil vi er kommen. Den Arv vi bærer i os fra det gamle Kulturland, hvor vi er født, har givet os større Forpligtelser mod det Land, som vi har valgt til vort nye Hjem.

Har Danmark paa Valpladsen maat- tet bukke under for Overmagten, saa har det til Gengæld paa andre Omraa- der, hvor der regnes ikke med Tal, men med Værdier, vundet nye og glimrende Sejre. Vi har Ret til at være stolte af at være danske, og lad os her i Aften samles i Ønsket om, at Danmark al Tid maa hævde sin Plads i Nationernes Række, som et af de første i Frihed og Fremskridt, i Kunst og Kultur! (Stærkt Bifald.)

*

Christian M. Madsens Sang for Georg Brandes blev sunget af Forsam- lingen

I mer end en Menneskealder
Der stod om dit Navn en Strid,
En Kamp og et Raab, et Rabalder,
Der varsled' Foryngelsens Tid.

I alle de fremmede Landes
Beretning om Digt og Kultur
Dit Navn har en Klang, Georg Brandes,
Saa stærk som en gjaldende Lur.

Som Lynilden gnistrer din Tanke,
Som Sværdet dit flammende Ord,
Og unge Viljer sig ranke
Og daane en Hær i dit Spor.

Hvor Ukrudtet før har sig bredet,
Og Grunden var sumpet og sur,

Hvor Dumhed og Løgn var fredet
Bag Fordoms kinesiske Mur.

Oplysningens Fakkell Du tændte,
Den blussed' saa høit mod Sky,
Og Ilden den lutred' og brændte,
Det gamle det veg for det ny.

Og Danmarks Navn har Du baaret
Med Ære saa vide om Land,
Til Høvding af Tusinder kaaret,
Hvis Hjærter Du tændte i Brand.

Vær hilset, Du Aandens Høvding,
Du Frisindets mægtige Tolk,
Vi hylder i Dig — og hædrer
Vort Fædreland og vort Folk.

Talen for Brandes blev holdt af *Carl Antonsen*, som bl. a. sagde:

Dr. Brandes, har De end været fejret Gæst i alle Europas Hovedstæder, hyldet af vor Tids aandfuldeste Mænd og Kvinder, intet Steds har De været, hvor Hjærterne har banket Dem imøde varmere end her. Intet Steds har De været, hvor Danske af alle Lejre og Samfundslag har hyldet Dem i mere oprigtig Beundring og Kærlighed og Taknemmelighed for hvad De har ydet, end netop her i Chicago.

Naar vi i Aften er lykkelige nok til at være bænket i festlig Kreds med den bestandig lige ungdommelige, lige aandeligt stærke og vidunderligt sprudlende Georg Brandes, saa er det ejendommeligt at tænke paa, at det i Aar er 43 Aar siden han voldsomt og fængslende for første Gang kastede Brandfaklen ind i vort hjemlige Samfund, og siden har der i alle disse 43 Aar staaet Gny om hans Navn. Gammel er Brandes aldrig blevet — træet ej heller! Han svinger den Dag i Dag Stridsøkse med samme Færdighed som den Gang — Vennerne fylkes om ham i Trofasthed og Beundring, Modstanderne bekæmper ham med alle smudsige Vaaben, som det jo engang er Skik og Brug i et lille Samfund! I Middelmaadighedens og den aandelige Fattigdoms Kreds kan jo alt tilgives — undtagen Klogskaben. Det er i et lille Samfund utilgiveligt at rage et Hoved højere end alt Folket (stormende Applavs).

Taleren paapegede Brandes' Betydning for dansk Aandsliv og nævnte som de første og største, der blev umiddelbart paavirkede af ham, Drachmann, Schandorph og J. P. Jacobsen.

Dog tiltrods for den Kamp, der har været ført mod Brandes og de mange stygge Saar, man har søgt men ikke lykkedes at tilføje ham i hans eget Fædreland, elsker han det saa højt som nogen! En Aarrække boede han i Udlandet, men hans Hjærte hang ved Danmark og han var interesseret i det danske Folk. Han har sagt os mange drøje Sandheder, men det er sagt i Kærlighed som Moderen der revser sit Barn og i Haabet om at komme vore forskjel-

lige nationale Udyder til Livs. Han talte i Aarhus om Smaaligheden, den han troede vi Danske-Amerikanere havde kastet overbord. Herregud, Dr. Brandes, hvor De dog den Gang tog fejl! (Demonstrativt Bifald.) Smaaligheden flourer og blomstrer saamænd saa herligt iblandt os som nogen Sinde, takket være Smaalighedens Apostle, der saa ihærdigt virker blandt os (jublende og længe vedvarende Bifald).

Brandes paapegede i London de tre nationale danske Udyder, Misundelsen, Skadefryden og Vrøvlet, men han tilføjede som sin Drøm, at dansk Kultur vil udvikle sig til noget enestaaende stort og fint, saa det en Gang bliver en Distinktion at være dansk!

Hvor aander ikke dette den dybeste Kærlighed til Danmark — saa dyb og saa inderlig som naar Brandes ømt og varmt har talt de danske Sønderjyders Sag. Bestandig har han taget Ordet for de undertrykte Nationer og de undertrykte Lande, f. Eks. Polen og Finland, og aldrig har han, selv i Tyskland og overfor Tyskerne, undladt at fremhæve den Smærte, vi føler over den Forfølgelse, vort Modersmaal lider i Sønderjylland.

Kære Dr. Brandes! Det klinger som et Æventyr, at De i Aften sidder her i Chicago, Tusinder af Mile borte fra vort fælles Hjemland, bænket Side om Side med danske Venner og Beundrere! Det Æventyr vil bestandig leve i vor Erindring! Vi bøjer vort Hoved i dyb Beundring og Kærlighed — og vi takker Dem ud af vort ganske Hjærte for, hvad De har ydet vort Land og vort Folk! Georg Brandes tilhører den hele Verden, men vi Danske er nu alligevel stolte over, at De er *dansk*! Vort Fædrelands ypperste Søn, Dr. Georg Brandes længe leve! (Bragende Bifald.)

SAA TALTE BRANDES.

Det vil sige, — da han rejste sig for at tale, — klappede Folk, til de var lamme i bægge Arme. Naar de klapper saadan for mig, tænkte Brandes, hvad maatte der saa ske, hvis Kongen kom. Og han sagde saadan noget lignende. (Talende Bifald.)

“Hvordan skal man dog tage den Situation, naar de staar og roser En. En Mand kan da umuligt se dummere ud, end naar hans Skaal bliver udbragt. Enten maa man se ud som en bly Viol, eller som en “Allerhovedeskarl”, og saa ser man 10,000 Gange mere latterlig ud. Naar De siger her, at De er glade ved at være sammen med mig, saa kan jeg slet ikke fatte det; thi nu har jeg omgaaedes denne gamle Herre i 72 Aar, Dag ud og Dag ind og jeg er træt af ham. Det er mig ingen Fornøjelse at være sammen med mig selv. Det gør et komisk Indtryk paa mig at høre andre sige, de er glade ved at være sammen med mig. Jeg begriber det ikke.

Det der for mig er bedst i Danmark, er den dybe Kultur, der

gennemtrænger Smaamanden derhjemme. Kan De tænke Dem noget finere end et dansk Postbud eller en dansk Sporvognskonduktør. Dette beror paa det gunstige, at Menigmand uden at være skabagtig er jævn, sund og fin, hvilket er en meget stor Ting. Naar Jordbunden er saa god, kan ogsaa de bedste Planter vokse højt. En anden Ting er den fuldstændige Mangel paa Raahed og Brutalitet.

Har De nu, mine kære Landsmænd, vundet noget ved at komme til dette fremmede Land? Jeg er overbevist om, at De har vundet meget, som ogsaa vil komme Danmark tilgode.

Min Ven Antonsen siger jo rigtignok, at der er Smaalighed hos Danskerne herovre. Det vil altsaa sige, at den danske Smaalighed, ligesom Nissen, er flyttet med. Hvis der er dansk Smaalighed i Amerika, saa er det vist ogsaa den eneste, der er i Amerika. Man har al Tid sagt om Amerika, at det var "not petty". Derfor maa det være en god Skole, der jo efterhaanden maa drive Smaaligheden ud. Jeg tror den vil.

En anden Ting, jeg finder i Amerika, er Hastigheden, hvormed følger Punktighed.

Der er et gammelt dansk Ordsprog: 'Den der ager med Stude, kommer ogsaa med'. I Danmark kører man med Stude. Det vil sige, man gjorde det i Gorm den Gamles og Harald Blaatands Dage. Senere fik man Drosker og nu Automobiler. Men i Nygade er der et Sted, hvor Gaden hæver sig en ganske lille Smule, og der bremsede pligtskyldigst alle Droskerne, og det gør de den Dag i Dag. Det er et Symbol paa Danmark: "de bremses i Nygade!" Her tror jeg aldrig man vilde "bremse i Nygade", her er man ikke bange for Hurtigheden, thi alt i Europa er tifold hurtigere i Amerika. I Danmark har alle Øjnene rettede paa det, der foregaar mellem Raadhuspladsen og Kongens Nytorv. Alene eet Blad har i 40 Aar holdt mig ajour hvor f. Eks. Etatsraad Hegel har tilbragt alle sine Aftener. I Amerika er man ikke bange for Hastighed. Den Fart, hvormed man her i Amerika prøver ny Ideer, frembringer meget af Værdi.

Nu, da man ikke længere ager med Stude i Danmark, men har Automobiler og andre Redskaber for Hastighed, tør det nu haabes, at Folkekarakteren vil ændre sig?

Da jeg kom herover med Skibet, maatte jeg naturligvis udfylde de sædvanlige Spørgeskemaer: Kan De læse? Kan De skrive? Ja! Ja! Men saa tænkte jeg paa alle de mange Udvandrere, jeg saa paa Mellemdækket — Italienerne, Polakker og alle mulige andre Nationer, som ikke kunde nogen af Delene, fordi de aldrig havde kendt Mulighederne. Men er det saa ikke beundringsværdigt, dette vidunderlige Land. Saa bliver de malet her i Møllen og bliver til friske Amerikanere i næste Generation. Ikke alene kan de læse og skrive, men de kan alt, hvad gode Amerikanere kan.

Amerika minder om det berømte Maleri "Ungdomsbrønden",

hvor man ser en Flok stakkels gamle Kællinger uden Haar paa Hovedet, med hængende Bryster og tynde Ben dykke ned i Brønden og dukke op fornyede som unge, smukke og friske Kvinder. Det er det Amerika gør ved Europas gamle Nationer! Nok har mange af disse Udvandrere baade haarde Kaar og Kampe, men det er kun den direkte Kamp for Tilværelsen og skyldes ikke saadanne Hindringer, som holdt dem nede i deres Hjemland, Kastevæsen, Fordomme og Vrøvl!

Og nu, mine hjærtenskære Landsmænd, vil jeg atter sige Dem Tak. Og lad os paany mindes det gamle Land. Jeg vil bede Dem med mig hæve Deres Glas baade for det gamle og det nye Land. Det er to udmærkede Nationer, og som der staar: de gør hinanden saavist ingen Skade!"

Stemningen havde naaet sit Højdepunkt, og Sangeren *Oscar Rubardt* holdt den der, mens han foredrog et Par af Hjemlandets Sange. Og her var Hertz saa fornuftig at hæve Taflet. En Journalist skriver, at man gik hjem efter en uforglemmelig Aften, "hvor man havde fornummet Suset fra den store *Ørns* mægtige Vingeslag," medens den anden fortæller, at Brandes for sit Vedkommende "bevægede sig som en

Fisk i Vandet mellem de mange nydelige og elegante Damer. Nu manglede det blot, at en tredje skulde have sagt, at Festen smagte hverken af Fugl eller Fisk. Der var imidlertid en, der skrev at hans *Kylling* mindede om Viskelæder. Arrangementskomiteen bestod af D'Herrer Peter Kristensen, M. Holm, Fr. Oppenhagen, William Jensen og John Schmidt.

I MINNEAPOLIS—ST. PAUL.

"The Pioneer Limited" løb ind til Banegaarden i Minneapolis Tirsdag Morgen Kl. 8. Her stod en Komite fra Dansk-amerikansk Selskabs Afdeling. Thomas J. Skellet, M. Schibsbj, J. P. Poulsen og A. E. Mathisen. Senere kom den danske Vicekonsul, Dr. J. C. Nelson og Victor Ingemann. Ifølge *Minneapolis Journal* blev Komiteen behageligt overrasket. Man havde forestillet sig Dr. Brandes som en stræng, muligvis dyspeptisk, og arrogant Aand, men fandt, at han var en elskværdig og omgængelig Herre.

Bil til Radisson Hotel, Morgenkaffe og Journalister. Derpaa Kjøretur gennem Tvillingbyerne.

Kl. 12 var der Frokost paa Hotellet. Blandt Deltagerne var et halvt Hundrede Repræsentanter for Minneapolis' og St. Paul's danske Foreninger.

Skellet præsiderede. Borgmester Nye bød Brandes Velkommen til Staden, og Konsul Nelson, Redaktør Th. F. Hamann, Dr. Søren Riis og Bladudgiver C. Rasmussen holdt korte Taler. Dr. Brandes talte baade paa Dansk og paa Engelsk. Om han tænkte paa de tre nordiske Riger, da han konstaterede, at de forskellige Nationer "hjemme" i Europa var parat til at kradse Øjnene ud paa hverandre, mens de "herovre" enedes saa herligt, skal være usagt. Men Bemærkningen faldt i god Jord deroppe i Skandinavismens Rede.

FORELÆSNING PAA UNIVERSITETET.

I Rækken af Brandes' amerikanske Sejre var Forelæsningsdagen paa "University of Minnesota" en af de største. University Chapel rummer 800 og var fyldt til sidste Plads.

Da Brandes traadte ind, bruste en begejstret Velkomst ham imøde. Brandes var overvældet. Foran Tribunen sad harmonisk grupperet i den som Amphiteater byggede Sal, 300 hvidklædte unge og skønne Kvinder. De

meddelte Brandes Indtrykket af en Sværm flagrende hvide Sommerfugle.

Universitetets Præsident, *Dr. George E. Vincent*, introducerede Brandes. "He is a Dane, who is bigger than his country. He is a true cosmopolite. He is a man who has made his small country known to all the world," sluttede *Dr. Vincent*.

Brandes talte om "Hamlet", og hans Forelæsning diskuteredes livligt i Minnesotas Dagspresse Dagen efter.

SKANDINAVISK FEST I "ODIN KLUB".

For tredje Gang paa samme Dag fejrede man Brandes. Tiden var jo kostbar. Kl. 10.20 gik Toget til Chicago.

Kl. halv syv sad han bænket ved et festligt Bord i Odins gamle Hal. Festen blev en af de herligste, som denne Amerikas fornemste skandinaviske Klub erindrer.

Odins Statholder, Præsident *Einar Høidale*, havde et mægtigt Program for sig. Der var mange Retter. Og lige saa mange Talere. De skiftede med Tallerkenene.

Præsident *Vincent* talte paa Universitetets Vegne, og *Dr. Richard Burton*, Professor i Litteratur ved samme Universitet, paaviste Brandes Betydning

som Kritiker, — Verdenslitteraturen stod i ubetalelig Gæld til ham.

Herr *Einar Hilsen*, der som Norges Udsending til 17. Maj Festlighederne, opholdt sig i Minneapolis, bragte Brandes en varm Hilsen fra det unge litterære Norge. Dommer *Ueland* tolkede Norsk-Amerikanernes Beundring og Taknemmelighed. Tale fulgte paa Tale. *Victor Ingeman*, *Dr. G. Bjørnstad* og *Dr. Victor Nilsson*. *Dr. Nilsson* hylkede Brandes som Frihedens og Frigørelsens Bannerfører og bragte Svensk-Amerikanernes Tak for den Støtte Brandes havde ydet Moderlandets Litteratur.

Mr. D. M. Frederiksen responded to the toast: *Our Honored Guest*:

Dr. Georg Brandes as you know is essentially cosmopolitan, so it is immaterial in what language you greet him—he has lived all over Europe and thinks and understands in all languages, so I will say what I have to say in English.

Georg Brandes is as cosmopolitan as the open sea, and I am reminded of the little verse of Longfellow's:

"Ships that pass in the night,
and speak each other in passing,
Only a signal shown, and a distant voice in the darkness;
So, on the ocean of life, we pass, and speak one another,
Only a look and a voice:—then darkness again, and a silence."

Prof. Brandes is with us today, and gone tomorrow.

Thus here we are, each one in his own little canoe, sailing the sea. Suddenly we see a light. The light increases, draws nearer, and we see it is a liner;—it has hundreds of lights, it has three funnels, and black smoke belching forth from all of them—it is George Brandes himself.

To tell in a few minutes what that liner, with three funnels, is, where it has been, what news and products and ideas it has carried from land to land on its long voyage, is not easy, in fact I profess my own ignorance because I have not read all of Prof. Brandes' books, and cannot here try to estimate their literary value.

When I speak to George Brandes, it is my own whole life I have to repeat, because Brandes' activities began when I was in school, and the spirit that Brandes brought into Denmark and the northern countries was the spirit in which I was brought up and which I, and every one else that grew up in those days, absorbed consciously and unconsciously at every step.

The feeling of the Danish people after the war of 1864 was discouragement and depression. The peasants had but recently been given their liberty. The whole intellectual life of the country was more or less clouded and befogged and covered up with cobwebs, which it took a little group of men, of whom Brandes was the leading one, to lift. The brunt of the fighting centered on Brandes, and most of the blame fell to his share.

Throughout his life and his work there has been the militant note, which has been like the clarion horn calling men to battle and revolt, and has raised in a militant manner the new ideas of rationalism, freedom of thought, freedom from cant, freedom from hypocrisy, freedom from superstition.

It is not too much to say, and this is the main point of my remarks tonight, that every man or woman of Scandinavian descent present thinks more sharply, sees more clearly and accurately, feels more deeply, and lives more truly than they would have done but for the work of Georg Brandes.

You spoke at lunch today about the Danes being sometimes weak, easy to influence. I hope you will find when you come back to Denmark that those you have met here have had their backbone somewhat strengthened by the independent life of America. I hope you will be able to leave the Odin Club tonight, and leave the United States, with the feeling that Kipling gives expression to in the concluding lines of the poem "East and West"—

"But there is neither East nor West,
Border nor Breed nor Birth,
When two strong men stand Face to Face,
Though they come from the end of the Earth."

Nu rejste Brandes sig, og da han omsider vandt Ørenlyd efter en Velkomst, der var Guder værdig, oplæste han paa Engelsk et Digt paa Prosa, som Minnesota længes efter at høre igen. Intet Steds findes det refereret, men en Tilhører beskriver i et Brev sit Indtryk saaledes:

“Brandes described life as a ladder, a mountain, which we all mount step by step. Many steps are trap doors over a pitfall and those that fall through fall crushed to the bottom. Some fall sooner, some fall later. Some do not try to rise, but dig into the depths of the earth, travelling through stopes and levels of mines, where they discover treasures and enjoy much satisfaction and pleasure, but loose the outlook over life with its pleasures, enlightenments and griefs, which come to those who continue towards the top. A few mount and continue mounting and on those who succeed the gift has been bestowed of remaining young until the last.”

Fra anden Haand foreligger følgende Referat:

“Den engelske Tale er der ingen, der kan huske noget om. Han sagde til at

begynde med, at medens han skiftede Skjorte paa Hotellet fik han nogle Tanker, som han saa skrev ned i Vers Form, og læste dem op for os der. Men jeg husker kun, at det var noget om at man gik op ad en høj Bakke eller Bjerg, og som man kom højere og højere op saa fik man forskellige Tanker, o. s. v. Maaske Præsident Vincent paa Universitetet kunde fortælle Dem mere herom, for ovenforstaaende er saa godt som intet.”

Naa, vi har gjort vort bedste. — Brandes' Lune skiftede pludseligt. Sproget ogsaa. Thi nu talte han Dansk.

Og han sluttede først, da Chicago Express'en saa at sige holdt for Døren. Ubarmhjærtigt revsede han de nordiske Riger fordi de fra de tidligste Tider havde søgt at skade hverandre efter bedste Evne, mens han paa den anden Side atter udtrykte sin oprigtige Glæde over at se Brødrefolkene arbejde fredeligt sammen for fælles Interesser, som Tilfældet var indenfor denne Klub. Brandes' rige Vid og Lune og Sprogets Vellyd henrev Tilhørerne til et Bifald, der endnu sang i Hallens Bjælker længe efter at Brandes var halvvejs i Chicago.

BESØG PAA CHICAGO UNIVERSITET.

Brandes var atter i Chicago. Onsdag Middag aflagde han Besøg paa “University of Chicago” som Gæst ved en Frokost arrangeret af den akademiske “Quadrangle Club”. Klubbens Præsident, *Prof. Tufts*, og Professor i germansk og skandinavisk Litteratur *Chester N. Gould*, hentede Brandes paa Congress Hotel.

I Klublokalerne holdtes en kort Reception. Ved Frokosten i Selskabets store Spisesal præsiderede *Prof. Tufts*. *Dean Angell*, fungerende Rector under Præsident Harry Pratt Judson's Kina-

fart, bød Dr. Brandes Velkommen til Universitetet, og Brandes takkede i en kort Tale.

Blandt de mange Videnskabsmænd, der mødte Dr. Brandes ved denne Fest var endvidere Fysikeren (Vinder af Nobel-Præmien), *Prof. Michelson*, Professor i Engelsk *Boynton*, *Prof. Cutting* (Chef for den germanske Afdeling og Formand for Germanistic Society), Ægyptologen *Dr. Breasted*, Geologen *Prof. Chamberlin* samt Professorerne *Kyes*, *Hale* og *Robertson*.

Efter Frokosten foretog Dr. Brandes gennem Universitetets mange Bygninger under Prof. Robertsons Ledelse en Tur

I "TWENTIETH CENTURY CLUB".

Om Aftenen talte Brandes i "Twentieth Century Club", et lærd Selskab, der i omtrent en Menneskealder har udøvet en omfattende kulturel Indflydelse i Chicago.

Brandes kom fra en privat Middag iblandt "The Cliff Dwellers", som vi husker fra i Lørdags.

Det straalende elegante Lokale var fyldt til sidste Plads af et galaklædt Publikum, hvoriblandt en talrig Repræ-

sentation af kendte Navne indenfor amerikansk Litteratur og Videnskab. Det var Selskabets 148de Møde.

Sekretæren, William Morton Payne, introducerede Dr. Brandes, der havde valgt at tale om *Nietzsche*. I et time-langt Foredrag, hyppigt afbrudt af Bifald, holdt Brandes sit Publikum fangen, og han har næppe i Amerika haft et mere taknemmeligt Auditorium. Efter Mødet holdtes Reception i de tilstødende Lokaler.

GOETHE-FORELÆSNING PAA TYSK.

Torsdag Aften talte Brandes for sidste Gang i Chicago. Tysk-Amerikanerne vilde ikke lade Brandes slippe fra Byen, før de havde haft Lejlighed til at høre ham paa deres Modersmaal. Og det var naturligt, de bad ham tale om *Goethe*. Adgangen til Foredraget i "Germania Club" var fri, og den store Sal var stuvende fuld.

Foredraget refereres udførligt i de tyske Dagblade *Abendpost* og *Illinois Staatszeitung* samt i et Utal af tysk-amerikanske Ugeblade, der er enige om at betegne det som en sjælden Nydelse.

Aftenen før Dr. Brandes forlod Chicago samledes en lille Kreds Damer og Herrer, — Chicago Medlemmer af D. A. Selskabs Styrelse og andre Landsmænd, der i særlig Grad var kommen i Berøring med Dr. Brandes, til en lille Afskedsfest paa Hotel Auditorium. Der herskede en ypperlig Stemning, og der blev talt meget. Af Hensyn til Festens private Karakter anføres kun en officiel Tale af Formanden for Selskabets Eksekutivkomite, *Edward C. Bunck*:

Dr. Brandes, De studsede ved Festen forleden over den Hyldest, man bragte Dem og sagde spøgende, at man jo ligefrem ikke kunde have gjort mere Stads af Kongen. Men De er jo ogsaa bleven hilst Velkommen til Chicago som "Prince of Letters". Vi yilde hylde vor Nations Overhoved, om han besøgte os. Dem, Dr. Brandes, hylder vi ikke blot for, hvad De betyder for Danmark, men ikke mindre for, hvad De har udrettet for Menneskeheden. Og jeg knytter dertil Haabet om, at De maa virke i Verden endnu i lange Tider. Menneskeheden trænger til Dem. Men Deres Aand vil altid leve, Deres Arbejde altid bære Frugter. Deres Navn vil leve blandt de Udødeliges. Og skønt Deres Værk er bleven paaskønnet af Nutiden, er det sandsynligt, at det vil blive forstaaet endnu mere af kommende Slægter.

Jeg vil sige Dem Tak, fordi De kom til Amerika. Min personlige Tak, saavel som en Tak fra Dansk-amerikansk Selskab, og, jeg gaar næppe for vidt, naar jeg siger, fra alle Dansk-Amerika-

ner. Deres Besøg vil faa en umaadelig stor Betydning.

Til Gengæld kan vi kun ønske, at De maa have Glæde og Fornøjelse af Deres Tur, og vi ønsker Dem en lykkelig Tilbagerejse. —

Blandt Talerne ved denne lille Fest var ogsaa Digteren *L. C. Nielsen*, der samme Dag var kommen tilbage til Chicago fra sin lange og yderst vellykkede Foredragsrejse gennem Amerika.

I NEW YORK.

Dr. Brandes kom Søndag Morgen til New York. Han var veltilfreds, thi endelig var han ene. C. A. Quist, der hidtil havde gjort hele Turen med, og som Brandes kaldte "min Slavedriver", var forbleven i Chicago. Brandes var rask og frisk, da han kom til New York. Selvfølgelig! Intet bed paa denne evige Ungdom.

Paa Banegaarden blev Brandes paa D. A. S. Vegne modtaget af Direktør *Halvor Jacobsen*. Samme Dag deltog han i en af Fru Løcken Drewsen arrangeret Frokost.

Mandag Formiddag var helliget Journalister, der indfandt sig i Snesevis.

Brandes opholdt sig over en Uge i New York og jog fra den ene Fest til den anden. Dansk-amerikansk Selskab arrangerede et dansk Foredrag og overlod Arrangementet af et engelsk til en

norsk Dame, Frøken *Catherine Groth*.

Det danske Foredrag: Smaa Noveller i det gamle Testamente, fandt Sted Torsdag Aften i Myrtesalen paa *Waldorf-Astoria*. Salen kunde kun rumme 400, men den var til Gengæld fyldt til Trængsel.

Dr. Brandes hilstes med længe vedvarende Applaus efter at Direktør Halvor Jacobsen med smagfulde Ord havde introduceret ham. Det var den største Glæde, vi Danske i Amerika nogensinde havde haft, naar Dr. Brandes uventet havde gæstet os nu i disse Dage.

Østens danske Blad, der ganske vist havde skelet ængsteligt til det store Thermometer ved Brooklynbroen, fik altsaa dog Ret i sin Spaadom, at "vi Ætlinger af de gamle Vikinger intet Hensyn tager til Thermometret, naar det gælder Nordens første Mand."

PAA COMEDY THEATRE.

Nordlyset fortæller om Foredraget den 7. Juni:

Dr. Brandes holdt i Søndags i Comedy Theatre paa 41de Gade i New York et af den unge Frøken *Catherine Groth* arrangeret Foredrag paa Engelsk om Shakespeare.

Der var en saa mægtig Tilstrømning, at Folk stod i Queue et Par Blocks ned ad Gaden, og over Tusinde Mennesker, deriblandt selve den danske Konsul, matte gaa bort med uforrettet Sag. Hver Kvadrattomme i Salen var opfyldt af et intelligent og forstaaende Publikum.

Dr. Brandes blev introduceret af den berømte Videnskabsmand, Professor *Brand Matthews*, der bemærkede, at tre Navne

havde kastet Glans over Norden: Ibsen, Bjørnson, Brandes.

Emnet for Brandes' Forelæsning var det samme som i Chicago: William Shakespeare og Brandes talte klart og tydeligt. "Times" fremhæver, at Tilhørerne næppe mistede et Ord. Taleren gennemgik flere af Shakespeares Karakterer, som han belyste paa sin klare og virkningsfulde Maade. Mere end noget andet Emne har Shakespeare gjort Brandes verdenskendt, og det var tydeligt at se paa Publikum, at denne Aften følte som en stor Begivenhed. Sluttelig kom Taleren ind paa en Imødegaaelse af de Skribenter, der vil fravriste Shakespeare Æren for Forfatterskabet til Dramaerne.

Foredraget var stadig ledsaget af Klapsalver, og man mærkede at det lydhøre Publikum var med helt igennem.

FESTEN OM AFTENEN.

Efter Foredraget holdtes Banket hos Mouquin paa 6te Ave.

Fabrikant *Eckard V. Eskesen* udtalte: Som en straalende Komet, der kun ved sjældne Tider viser sig paa Himmelen, kommer og forsvinder, har pludselig vor berømte Landsmand, Dr. Georg Brandes vist sig paa vor Horizont. Og nu, da han er her midt iblandt os, har vi ligesom tabt Mælet, og alle de Ord, vi havde paa Hjærtet, kan vi ikke faa sagt. Thi vi har i Aarevis længtes efter at se Dem herovre, tale til Dem om os selv, vore Forhaabninger og Aspiration her i dette store, nye Samfund. De var vor Ungdoms Inspirator og Fakkeltbærer, og de Tanker og Ideer, som De en Gang har vakt til Live hos os, har vi taget med herover og søgt at omplante paa amerikansk Jordbund. Og vi er forfængelige nok til at tro, at det til Dels var for vor Skyld, at De kom, og derfor takker vi Dem af ganske Hjerte.

Vi Danske, som lever herovre, er kun en lille Brøkdæl af det hele amerikanske Folk, men vi nærer ingen Frygt for at blive opslugt eller tilintetgjort i dette store Samfund, thi vi er stærke derved, at vi bringer med os fra Moderlandet en rig Kultur, et stort Fond af Ideer og aandelige Værdier, — og det skal være vor Opgave at øse af dette Fond herovre, af al Magt at stræbe efter at blive os selv, saa nordisk Kunst og Aand kan gennemsyre det nye Samfund, som rejses herovre.

Her leves, digtes og drømmes saa godt som noget andet Steds i Verden, og Drømmene og Digtene tager Form i praktisk Handling og Daad. Thi først skal Grundvolden lægges, før Fanen kan hejSES paa Huset.

Vi er glade over, at De kom herover for at se den nye Verden, hvor for første Gang paa Jorden alle Folkeslag mø-

des i Enighed, i Samarbejde under Frihedsflaget. Naar alle disse Folkeslag en Gang er smeltet sammen til et og Marken pløjet og saæet, da stiger op af den amerikanske Jordbund den nye Renæssance . . . et Rige af nye Tanker og friske Ideer, Litteratur, Arkitektur og Digtning, som skal frugtbargøre og forny Verdens-Altet. Vi tror paa en stor Fremtid, derfor er der Optimisme i alt, hvad vi foretager os, i vort Arbejde, vor Sang. Og vi Danske er med i det altsammen.

De har en Gang, Dr. Brandes, digtet om Blodbøgen, dette fine, farverige, ensomme Træ. De har brugt det som en Sammenligning. Vi Danske ønsker at blive Blodbøgen i den amerikanske Kulturskov. Det noble, det fine, det farverige, som giver Parken sit Præg, og hvortil alle Træer i Parken maa se op.

Schiller har en Gang sagt: "Gegen die Dummheit kämpfen selbst die Götter vergebens." Georg Brandes har alle sine Dage kæmpet mod Dumheden, Snobberiet, Aandsfattigdommen, men han har ikke kæmpet forgæves. Thi se: om hans Navn fylker der sig Skarer af Mænd og en Frodighed af nye Ideer. Maa De, kære Doktor, endnu i mange Aar leve og virke til Gavn for Fædrelandet og for alle, og lad stadig Deres Ildflamme lyse over os, saa den smelter i vore Hjerter de kolde Nætters Frost. Mange har sunget Deres Pris, og vor Røst er kun saa lille og kan kun gentage, hvad andre har sagt. Men eet kan vi herovre med Rette sige Dem, og det er, at De har lært os, trods alt det fremmede, først af alt at elske Danmark og være stolte af dets Fanebærere. (Længe vedvarende Bifald.)

Redaktør *Emil Opffer* var den næste Taler, og takkede Dr. Brandes, fordi han endelig var kommen.

Vi har ventet ham i tredive Aar, og endelig indtraf han med Verdensberømmelsens Glorie om sit staaalgraa Hovede. Jeg tager ikke i Betænkning at kalde hans Besøg herovre den største Begivenhed, som i intellektuel Retning er vederfaredes os Danske paa denne Side. (Hør! Hør!) Det er en haard Kamp danske Blade i Amerika kæmper for at bevare Interessen for dansk Sprog og dansk Kultur, i visse Maader noksaa haard som den Kamp, danske Blade i Sønderjylland kæmper. Det er da i høj Grad styrkende for os, at vort Sprogs ypperste Repræsentant gæster os og ved sin Nærværelse fylder ny Vin paa de gamle Fade. Det styrker os ogsaa paa den Maade, at Brandes ved sin Nærværelse kaster Berømmelsens Glans over det danske Navn. Det ledende Blad for literær Kritik, *The Dial*, skriver om Brandes, at hans Besøg er noksaa mindeværdigt som Besøgene af Thackeray og Dickens, og *Outlook* kalder ham Nutidens største literære Verdenskritiker, alle Landes kritiske Højesteret.

Den norske Konsul Lunde og den danske Konsul Bech samt Formanden for American Scandinavian Society, Aspegren, bragte i entusiastiske Taler Brandes Hilsen fra Norske, Danske og Svenske i Amerika.

Dr. Georg Brandes takkede for den store Elskværdighed, hvormed han var bleven modtagen i Amerika, ikke mindst af sine Landsmænd. I et aandrigt og morsomt Causeri fortalte han, afbrudt af Lattersalver, sine Erfaringer vedrørende amerikanske Reportere og amerikanske Telefoner. Naar man spørger mig, hvad jeg har set i Amerika, maa

jeg med Skam melde, at jeg har nærmest kun set 10,000 Reportere. Selvfølgelig har jeg faaet mit Indtryk af Landet, og jeg maa hævde, at det man ser kort og pludseligt, ser man i Reglen klarest. Hvis man ser en Bygning en enkelt Gang, har man et skarpt Billede af den. Hvis man ser den daglig, i al Slags Vejr, ved Dag og Nat, saa sløves Blikket. Hvad jeg har set herovre, har præget sig dybt. Aldrig er jeg nogensinde bleven taget saa venligt under Armen, som af Skandinaverne i Amerika. Han manede Danskerne til at tro paa vor Nation og dens Fremtid. Uden Tro paa Fremtiden er et Folk dødsdømt. Han illustrerede sine Erfaringer i saa Henseende ved en Mængde ypperligt fremsatte Smaatræk. Talen var et oratorisk Mesterværk og satte Bankettens Deltagere i den mest jublende Stemning.

Det var en Fest, som sent vil glemmes af Deltagerne.

*

Om Mandagen havde Brandes efter Indbydelse af New Yorks Skoledirektion overværet de offentlige Skolers Folkedans i Central Park. Syv Tusinde hvidklædte Smaapiger dansede svenske og danske Folkedanse. Det var et henrivende Syn at se de muntre Børn under Sang og Viften svinge sig dernede paa de grønne Græsplæner rundt om de festsmykkede Majtræer, hver især bærende de enkelte Skolers Farve og Insignium.

Brandes klappede i Hænderne og raabte Bravo! Til Miss Burchenal, der for otte Aar siden indførte dansk Folkedans som obligatorisk Skolefag i New York, udtrykte han sin Beundring over Børnenes Dans.

AFREJSEN.

Dr. Brandes afrejste Tirsdag Formiddag med Augusta Victoria og havde en hel Suite Værelser til Disposition.

*

“Det var vemodigt,” skriver *Nord-*

lyset, “at sige Farvel til vor udmærkede Landsmand, hvis Hjerte slaar saa varmt for Menneskeheden og hvis Navn lyser med saa uforgængelig Glans til Hæder for Danmark.”

Breve fra Brandes

I *Nordlyset* offentliggør Brandes følgende Tak til Skandinaverne i Amerika:

I Afrejsens Øjeblik gaar mine Tanker til Nordboerne i De forenede Stater, særligt til de Danske, ganske særligt til Dansk-amerikansk Selskab.

Uden mine Landsmænds hjertelige Imødekommen og virksomme Bistand vilde det ikke have været mig muligt saa fuldstændigt at overvinde de Vanskeligheder, som det korte Varsel og den fremrykkede Aarstid lagde i Vejen for Foredrag i de mange store Byer. Norske Kvinder og danske Mænd har vist mig samme opofrende Velvilje.

Der er talrige enkelte Skandinaver,

som der er talrige indfødte Amerikanere, hvem jeg føler mig forpligtet, men umuligt kan faa takket hver for sig. Med Takken til mine Landsmænd vil jeg imidlertid forbinde det Ønske, at de, som har tilegnet sig det uundværlige Verdenssprog, ikke derfor vil glemme eller forsømme deres eget Sprog, til hvilket en saa gammel og saa ædel Kultur er knyttet, men give deres Børn det uforvansket i Arv. Saa vil deres Liv og Virken i dette store Land, hvor jeg selv kun har været en flygtig Fremtoning, ikke blot bringe Amerika, men deres gamle Fædreland rigt Udbytte.

Den 9. Juni 1914.

GEORG BRANDES.

Som Svar paa et Brev fra Dansk-amerikansk Selskabs Formand, C. A. Quist, hvori denne bringer Dr. Brandes Selskabets Tak og Paaskønnelse og be-

toner den umaadelig store Betydning af dette Amerika-Besøg, skriver Dr. Brandes følgende:

New York, den 4. Juni 1914.

Kjære Hr. Quist:

Hvad maa De og vore Landsmænd, som sender mig saa venlig Hilsen, tænke om mig, siden jeg ikke en Gang svarer.

Den simpleste Høflighed vilde byde det, om ikke andre stærke Følelser af Taknemmelighed og Hengivenhed gjorde det.

Men mit Liv her er et umuligt Liv. Jeg kæmper som en fortvivlet for at erobre fem Minutter til at skrive nogle Linjer. Hvert Kvarter er optaget, og er saa fra nu af til jeg rejser.

I Dag blot dette: Min hjærteligste Tak til Dansk-Amerikansk Selskab, til dets udmærkede Præsident og til alle de gode Mænd, indfødte og indvandrede Amerikanere, som har sendt mig deres Navne, Navne jeg aldrig kan glemme.

Deres ganske hengivne

GEORG BRANDES.

“Prince of Letters”

and other Editorials.

GEORG BRANDES.

(*Outlook*, June 6, 1914.)

Since the death of M. Brunetiere, Mr. Georg Morris Brandes, who is now on a visit to this country, is undoubtedly the foremost critic of world-wide reputation. He is much more than a critic in the narrow sense of the word; for his work has so much impulse or conviction behind it and is an expression of such very definite views of life and art that his books as a whole form an original contribution, not only to the literature of Scandinavia, but to European literature. A man of slight figure, with iron gray hair, with a face very strongly marked, a man of a temperament impetuous and ardent, with a command of several languages, in which he talks with great energy and intensity, Mr. Brandes is conspicuous as a personality as well as a man of letters. His very interesting account of his childhood and youth show very clearly that in his case, as in the case of many men of ability, the child was father to the man. Delicate in constitution, he submitted himself to a discipline which he tells us made him “an expert fighter.” His face, bearing, and talk express the attitude of a lifetime. He has been in an unusual degree a soldier in the war for the liberation of humanity, to recall Heine.

Born in the Scandinavia of seventy years ago, and in a highly conventionalized society, Mr. Brandes, like Ibsen, had to fight his way to freedom of thought. A student in the University of Copenhagen, the range of his interests is indicated by his study of jurisprudence, philosophy, and aesthetics, and by his interest and ability in verse writing. There were three or four teachers in the University, or out of it, whose influence was deeply felt by the ardent young student. The Scandinavia of that day was not only intensely conventionalized in its religion, its philosophy, and its art, but it was provincial in taste; and it was predestined in the temperament and intellectual activity of Mr. Brandes that he should be a traveler. His education by contact with foreign countries began in his twenty-third year. For seven years he was taking a kind of post-graduate course in various parts of Europe, learning at first-hand literary conditions and standards and familiarizing himself with the philosophy and thought of

other countries. He fell strongly under the influence of Taine, and the philosophy of that very interesting and aggressive critic of literature deeply affected the young Dane’s conceptions of literature. He became a docent in belles-lettres in his native University, and his lectures attracted wide attention. When a Professorship of Æsthetics became vacant, it was assumed that it would be offered to him; but it was already known that he was a Radical, and he was suspected of worse things; and the chair of Æsthetics in the University of Copenhagen remained vacant. This only stimulated the fighting spirit of Mr. Brandes, and he began the publication of his most elaborate work, “Main Streams in the Literature of the Nineteenth Century,” a comprehensive and brilliant account and criticism of the tendencies and movements of the literature of Europe at the beginning of the nineteenth century.

When Lessing and Goethe began to write, German poetry was largely the accomplishment of men trained under the French influence; when Brandes began to think and write, thought in Scandinavia had crystallized into rigid forms, and a fresh interpretation of the Scandinavian spirit was not only needed, but was, in the case of Mr. Brandes, inevitable. The young clerk in the little chemist’s shop in Grimstad who was later to become the most influential dramatist in Europe, and who was already a revolutionary figure, found in Georg Brandes his chief interpreter; and it is due very largely to the ardent and aggressive advocacy of the Danish critic that Ibsen became known throughout Europe and in England. The fighting spirit of the Norwegian found in the Dane a fellowsprit as impetuous and iconoclastic as his own. “What is needed,” wrote Ibsen to Mr. Brandes, “is a revolt of the human mind, and you must be one of its leaders.” To hear Mr. Brandes talk of the early days of Ibsen is to gain a very clear impression of the bitterness of the fight through which both men went on their way towards free expression. The prostration of many critics and readers before Ibsen has practically ended, as has the prostration before Wagner, which was at one time almost the universal attitude throughout Europe. For some time past people have been looking Ibsen boldly in the face and challenging his authority.

It is not too much to say, however, that his was a master-hand in dramatic construction, and that, however limited his views of life, his influence in the field of dramatic writing has been revolutionary and will be felt for a long time to come.

Mr. Brandes's interest in English literature began at an early date. He translated Mill's "The Subjection of Women" during his first visit to England. Many years afterwards he wrote his study of Shakespeare, one of the most elaborate discussions of the author of "Hamlet" which has appeared in any language; a work of great and original interest, not to be slavishly followed, but a very important original contribution to Shakespearean literature.

To Poland Mr. Brandes has long been a kind of national friend. An ardent believer in democracy, he has been strongly drawn to Poland; and the Poles have come to regard him as in a peculiar sense their advocate and interpreter to the world at large. His book on Poland is one of the most intimate and interesting accounts that has appeared of that very interesting and unhappy country.

He is quoted as regarding Emerson as the greatest American thinker and Longfellow as holding the warmest place in the heart of all Danes, having endeared himself to Denmark through his translation of the Danish national hymn. Mr. Brandes is also quoted as expressing the opinion that Poe is the greatest American poet, and as holding Thomas Paine in high regard. "He was a heretic, and so am I," he is reported as saying.

A GREAT DANE.

(*The Dial*, June 1, 1914.)

The present visit of Dr. Georg Brandes to the United States, although it is covering only a fortnight, is an event of the utmost importance in our cultural annals. Dr. Brandes is one of the half-dozen most famous men of letters now alive and incomparably the greatest of living Scandinavians. We doubt if this country has ever entertained a more distinguished representative of European letters. We have had of recent years, it is true, visits from M. Bergson and Lord Morley, we had about ten years ago the great Danish poet Drachmann, and thirty years ago the great Norwegian poet Bjørnson, and the visits of Matthew Arnold, Thackeray, and Dickens are marked by red letters in our calendar. The appearance of Dr. Brandes is at least as memorable as any of these, and will long be remembered by those who have come into contact with his vital and powerful personality. It has fulfilled a hope that we had cherished for many years, and almost abandoned as the flight of time brought him within measurable dis-

tance of the brink of years from which mortality takes its final plunge.

We trust that the welcome accorded our guest has made him realize more fully than he could have realized it from a transatlantic distance the strength of his hold upon all Americans who are interested in the greater problems of art and life, and who have found their way into the main stream of the world's modern thought. No one has helped them more

"Im ganzen, guten, schönen
Resolut zu leben,"

and their debt of gratitude is correspondingly great. For many years, a few of us have been reading him in his own tongue and many more of us in German translation, while during the last decade his major works have been reproduced in the English language. They have been to us a revelation of cosmopolitan thought, interpreted in the spirit of the broadest freedom, and handled with deep penetration and philosophical insight. Many are the minds that have found enfranchisement in his pages and learned from him that literary criticism, in a master's hand, may become comprehensive enough to cover the whole of life. Of what may be called creative criticism, Dr. Brandes is the best example of our time. He has the power which bestows upon this form of writing the qualities which make it worthy to be classed with the literary categories of belles-lettres, with fiction, the drama, and poetry. His work has made good this claim for literary criticism, in the sense in which it has been made good before him by Lessing and Goethe, by Sainte-Beuve and Taine and Brunetiere, by Coleridge and Walter Pater and Matthew Arnold.

What is needed to raise criticism from the status of a narrow discussion of technical æsthetic principles to the creative plane is a method which brings it into intimate relations with life. Such a method was boldly outlined by Dr. Brandes in the second volume of his "Hovedstrømninger," published in the early seventies:

"First and foremost, I endeavor everywhere to bring literature back to life. You already have observed that while the older controversies in our literature — for example, that between Heiberg and Hauch, and even the famous controversy between Baggesen and Oehlenschläger — have been maintained in an exclusively literary domain and have become disputes about literary principles alone, the controversy aroused by my lectures not merely by reason of the misapprehension of the opposition, but quite as much by reason of the very nature of my writing, has come to touch upon a swarm of religious, social, and moral problems. . . . It follows from my conception of the relation of literature to life that the history of

literature I teach is not a history of literature for the drawing-room. I seize hold of actual life with all the strength I may, and show how the feelings that find their expression in literature spring up in the human heart. Now the human heart is no stagnant pool or idyllic woodland lake. It is an ocean with submarine vegetation and frightful inhabitants. The literary history and the poetry of the drawing-room see in the life of man a salon, a decorated ball-room, the men and the furnishings polished alike, in which no dark corners escape illumination. Let him who will look at matters from this point of view; but it is no affair of mine."

To this method the author has remained true all his life, and this is what makes of his work one of the impressive monuments of modern thought. A living literature, he says, "brings problems up for debate," and "for a literature to bring nothing up for debate is the same thing as to lose all its significance."

Thus our author has found the literature of modern times to be bristling with debatable problems, and he has stood in the arena for nearly half a century engaged in the struggle over these problems, and always championing the cause of justice and individual freedom, and the emancipation of the soul from all the degrading fetters of hide-bound prejudice and inveterate superstition. He has been a fighter for ideas all his life, a true 'Ritter vom Geist', a doughty warrior for the cause upon which Heine based his chief claim to the world's regard. Engaged in this conflict primarily for his fellow-countrymen, who seemed to him to be living in the eddies and backwaters of thought, he sought to drag them by pure force of reason out into the main current, and handed them so roughly in his efforts for their salvation that they would have none of their rescuer, and turned upon him, and drove him from among them. Whereupon he went forth, lived in foreign lands for a term of years, and returned to his fellow-countrymen a world-figure, with weapons freshly forged and tempered, and forced them to give him heed. Meanwhile, his eloquence had evoked responses in all the cultured nations of the earth, and he was fast becoming the commanding figure which he is to-day in the intellectual world.

What are the qualities that have made Georg Brandes thus pre-eminent? One of them is the wide range of his knowledge, which has allowed nothing deeply significant in modern life to escape his attention. Another is the possession of a clear-cut and incisive style which makes the full weight of conviction tell in his thrust. The title of this article might be flippantly taken to suggest what has been called "the big bow-wow style," than which no comparison could be more absurdly inept. A third quality is a burning passion for intellectual freedom and social justice, coupled with an

unflinching belief in the power of truth eventually to prevail over error. As long ago as 1872, he said to the critics who were ferociously attacking him in the Danish press:

"I am treated as if the ideas which inspire me and which I express, were my own inventions. They are the ideas of all intelligent Europe. If a man is guilty for maintaining them, then the guilt is not mine, but that of European scientific thought. Or rather, if the men of the younger generation are guilty, when they cherish these convictions, the real guilt lies upon the men of the older generation. Why did you not bring us up better? If these ideas can be confuted, why did you not refute them for us? If it were possible to equip the present generation for a victorious battle against free thought, why did you not thus equip us? You did not do it, because you could not do it, because these ideas are not to be confuted."

A fourth quality, which is perhaps little more than an amplified statement of the second one mentioned, is the possession of that incommunicable gift of genius to give interest to any subject under discussion, to present even familiar matters from such unexpected points of view and with such exquisite turns of phrase as to make them seem fresh and new. This is the gift that makes us feel that even the most hackneyed themes, in his handling, will acquire a vital significance hitherto unrealized, that we may go, for example, to a lecture upon Shakespeare or Napoleon, with the assurance that we will bring from it something that we did not take to it, however familiar we were with the subject. This power of giving interest and charm to simple and commonplace matters is what makes the autobiography of Dr. Brandes a work comparable with "Dichtung und Wahrheit."

The better part of the work of Dr. Brandes is now to be had in English translation. We have the monumental "Main Currents in the Literature of the Nineteenth Century," in six volumes, the "William Shakespeare," in which a Dane has done for the creator of "Hamlet" what a Frenchman did for the history of our literature, the Beaconsfield, the Lassalle, the Björnson, the Ibsen, the fascinating study of Poland, the "Recollections of Childhood and Youth," already referred to, and the essays upon the "Moderne Gjennembrudsmænd" — the men of the modern "breaking through." It is to be hoped that the present visit, now so nearly ended, of their distinguished author may send thousands of new readers to these works, which are among the most significant and influential that our age has produced. And it will be the hope of all of his friends that his ripened wisdom may continue to be poured out for many years to come, for our helpful guidance and spiritual refreshment, and for the furthering of the great cause of intellectual freedom.

*A PRINCE OF LETTERS.**(Chicago Tribune, May 18, 1914.)*

Georg Brandes, who is to be the guest of the Danes, and let us hope of the rest of Chicago, is the foremost living critic of literature in the world. He is the successor of St. Beuve, Taine, and Matthew Arnold as a prince of letters. In the estimates of many his genius surpasses that of these men. But whether greater than they or not, there is no question that Brandes is to-day without peer as an interpreter of civilization through the medium of literature.

Georg Brandes was born in 1842 and his life was eventful. Like the poet Heine, he was born into an age of Philistinism in his country, an age of watery aims, intellectual inanitions, and banal morality. Just as Heine had set out to "liberate" the German spirit, to open the windows of the Fatherland wide and let the ideas of liberalism purge the atmosphere from Philistinism and romanticism, so Brandes opened the windows of Denmark, which were shut tight against all "foreign invasions" after the disastrous Schleswig-Holstein wars. Brandes shook Denmark out of slumber as Heine did Germany.

In trying to present Europe and the European spirit to his own country in the North Brandes so steeped himself in European culture that he became the greatest historian of literature and civilization not only in Denmark but in all Europe. An "insurrectionist par excellence," he was called, but he was a constructive insurrectionist. He assailed the "feeble moonshiny late romanticism" spirit in Danish literature in order to direct the thought and literature of his country into the "main currents" of European thought. He broke down the barriers which existed between his country and the rest of Europe by presenting modern ideas to his apathetic people in a manner which they found easy to assimilate. He introduced his people to modern realism, positivism, and even agnosticism. And as was the case with the poet Heine, he was driven into exile by those who were disturbed by this radicalism — by those in power. Unlike the German poet, however, Brandes had the good fortune to be recalled by his fatherland and to be honored in the very places where his name once was anathema.

Georg Brandes is as much at home in German culture as in French thought and philosophy. His knowledge and appreciation of English literature he has shown in his volume on English naturalism, which is a part of his studies in the "Main Currents in Nineteenth Century Literature," and in his splendid monograph on Shakespeare. It will be a pity if Chicago does not make the most of the visit of this unique figure who for more than a generation was and still is the arbiter of literary fame.

*WELCOMING DR. GEORG**BRANDES.**(Chicago Herald, May 23, 1914.)*

The visit of the most distinguished Scandinavian man of letters to the United States is an event comparable in interest and importance to the recent visit of Anatole France, to England. Dr. Brandes, a Chicagoan observed sadly the other day to a group of friends, is too little known to native Americans, but his visit may lead to a closer acquaintance, and that is a consummation devoutly to be wished.

Dr. Brandes has much in common with Anatole France, whom, indeed, he has introduced to Scandinavia as he has introduced so many other European writers, dramatists and thinkers. Dr. Brandes is a philosophical radical; his correspondence with Nietzsche, for example, surprised even his lifelong readers by its many heretical and revolutionary touches and confessions. But, unlike Anatole France, Dr. Brandes has limited himself to severer forms of literature. France writes novels and stories that abound in "risky" situations; he is bold, provoking, sarcastic, withering. He chastises humanity, which he pities and comprehends. Dr. Brandes is as keen as France, but far more serious and sympathetic. He is sometimes as pessimistic, but that mood never lasts. He is a critic, a lecturer, an exponent, an interpreter, a literary scholar, and the business of his life — an industrious and uneventful one — has been the pursuit of knowledge and the extension of intellectual and artistic culture. Dr. Brandes has done much for Denmark and for Scandinavia, but he has done almost as much for Europe at large and the world republic of letters. The debt of English literature to him is particularly heavy.

He has written many volumes, and has touched nothing without adorning and illuminating it. Not to have read him is not to be sure of fully understanding the vital thought of the nineteenth century and the promise of the twentieth.

Dr. Brandes has been a pioneer, a torch-bearer, and his first phase was stormy. But for many years he has enjoyed the affection and admiration of innumerable little groups of men and women who love truth, beauty and moral courage. He comes to us full of years and of solid achievements and in honoring him we honor character, mental power, rare devotion to learning and unremitting service to the higher civilization that knows neither race nor frontier, neither class nor party. His work has been a work of unification, of socialization, of elevation.

BRANDES IN AMERICA.

(Minneapolis Journal.)

When Matthew Arnold in the early eighties came to this country, there was a great stir. Large audiences greeted the "bishop of letters," the one authoritative critic that England had produced since the days of Hazlitt.

But a greater than Arnold is coming. Georg Brandes, as critic, is the successor of Sainte Beauve, Scherer and Taine in France, of Lessing, Goethe and Schlegel in Germany. And perhaps he is more catholic in his survey and more correct in his appreciations than any of them.

As critic he has the advantage of coming from a small country, Denmark. To a creator like Ibsen that was a disadvantage, though Ibsen overcame it. But to a critic such origin is advantageous, inasmuch as Brandes does not have to overcome a national bias, which in the case of a great country and culture such as Germany and France, must be considerable. Brandes naturally found refreshment from the provincial literature of his own land in the

literatures of the great lands of Europe, France, Germany and England.

Indeed, the manner in which he became the great cosmopolitan critic proceeded from his revolt against Danish sentimentalism and feebleness. He set out to let in the light upon his provincial and philistine countrymen. In the course of the long controversy he educated his people in ideas and transformed their ideals. Incidentally he made himself the acknowledged chief critic of his time, the court of appeal for all Continental letters. In describing to his countrymen the beauties and distinctions of English, French and German literature, Brandes by force of his own gifts became recognized as a preacher not only to his own people, but as appraiser of the intellectual wares of all Europe for all Europe.

A mind so appreciative, so nicely balanced and so variously gifted, so just and so fine and so sane, has not been known in European letters since the passing of Sainte Beauve.

Georg Brandes is at home in the salons of Paris, in the universities of Germany, in the choicest circles of London. He is seventy-two years of age, and by crossing the Atlantic to lecture in various cities of America, including Minneapolis, he confers an honor upon us.

Interviews og Kommentar

Betydningen af Brandes' Besøg belyses bedre af de forholdsvis færre ledende Artikler i Aviser og Tidsskrifter end af de samtidige, langt talrigere, ja talløse, Interviews.

Det er fristende at gengive Brudstykker af den brogede Samling, thi det er underholdende Læsning. Men det er ogsaa farligt, thi hvem borger for, at de gengiver Brandes Bemærkninger korrekt? De har selvfølgelig deres Betydning. De er bleven læst, — og kommenteret, og mere end een af disse Gnister fra en stor Aands Esse har tændt en Glød, og ingen kan sige, hvor stor Brand den kan vække. Brandes forskansede sig ikke bag sine Værkers tykke Brystværn. Han lod Reporterne spørge. Og han blev dem aldrig Svar skyldig. Han beklagede sig over, at de

gjorde ham Livet en Byrde. Men han nød det vistnok til en vis Grad. I hvert Fald tog han Revanche, for han legede med dem, eller skældte dem ud, — efter Forgodtbeholdende. De fandt sig i det, og Brandes indrømmer, at de behandlede ham "fair" og gennemgaaende gav et fornuftigt Billede af ham.

Han var sikkert lidt forbløffet over den amerikanske Reporters Metode: at spørge om alt mellem Himmel og Jord. "Hvorfor spørger De mig, en Fremmed?" forudskikkede han stadig. Og med Rette forundrer han sig over, at man udbad sig hans Indtryk af Amerika paa et Tidspunkt, hvor han ikke havde set andet af Landet end en Baad paa Hudsonfloden. Det vil derfor forundre ham endnu mere at læse, hvad *Indianapolis Star* overlegent bemærker:

“The ideas of cultured foreigners concerning America and Americans always have a certain interest, but when they have been formed at long range and not from close and long-continued personal observation they have no special value or importance.”

Man var i Særdeleshed ivrig efter at høre Brandes' Mening om amerikansk Litteratur.

The Literary Digest (New York, 27. Juni 1914) dvæler ved et Brandes Interview i *The Independent*:

Dr. Brandes is reported as without hope for our literature. Our books, according to him, “are written by old maids for old maids.” This judgment was evoked by a staff correspondent of “*The Independent*.” Dr. Brandes didn't name names to this interviewer, but the “*Indianapolis Star*” somehow found out that he did approve of Frank Norris, Jack London, and Upton Sinclair. These are probably not regarded by him as “old maids”; perhaps they are the saving remnant. Dr. Brandes made us a two weeks' visit, was feted and dined more than his seventy-two years relished, and departed with a horror of reporters and telephones. The writer in “*The Independent*” represents him as sighing because our men who write have not the courage of those who fashion our buildings or make our automobiles or fly aeroplanes. “They are afraid. They are drawing-room authors; they are afraid of ‘shocking people.’ Like the English with the suffragettes, they are afraid of sex.” He accuses us further of a certain parochialism:

“Literature is no longer national, as typifying a race: it is now only a matter of the language in which it is printed. When I pick up a book I no longer notice whether it is published in New York or London, in Vienna or Berlin. It is sufficient if it is English or German. There are no longer any pure racial stocks. What we call France, for example, is made up of more than a hundred racial stocks; its very name comes from a German tribe. Your literature will always remain English, despite the immigration of other races. You crush them into your life, they are unable to escape. The Jew in Russia remains distinct. In Denmark he has the blue eyes and flaxen hair of the Danes. No matter how great the immigration, when immigrants or their children

learn to speak English, then they are yours.

“You have one author whose work I admire. I count Henry James almost a personal friend. His ‘*The Americans*’ typifies best to me your breaking of the caste traditions of Europe. The Frenchman wants to fight a duel, because to him life is cheap, but the American, who has learned its value, will not fight. But with James, as with all your American and English writers, I am always conscious of the reserve of the author. He does not present life frankly to us. He leaves out, veils, or at best only suggests the one real problem of life—sex. I do not mean sex in the physical sense, but as it relates to the conflict between man and woman. Ibsen was the first to understand the psychology of this conflict. There are things about Walt Whitman I admire, but I shrink from him; his personal habits offend me. That is not the kind of sex I mean.”

Lack of intellectual independence is our chief fault, we are assured:

“Why must you defer to these ‘old women’ of Europe. Everywhere in America I am asked anxiously concerning the growth of your intellectual life. Is it not greater to invent, to build, to break the traditions of the past than to quibble on philosophical points? I understand you admire Eucken and Bergson in this country. For me they do not exist. Do they preach anything new? They raise one finger and say you must do this, you must not do that, ‘this is moral, that is immoral.’ You have no such philosophers; you keep them in the churches, where they belong!

“And this intuitive philosophy that Bergson teaches. Hegel long ago riddled Schelling's theory of intuition. How can one set intuition above reason. When you tell a man he can arrive at the truth through intuition you sweep aside all standards, you make room for anything.

“But I think I understand. They are dignified men, these philosophers; they have gray beards, they are noble men. Is it not their nobility you admire?”

The “*Indianapolis Star*” might, perhaps, win the admiration of Dr. Brandes for possessing the independence of view that he misses—in pointing out, for example, that Messrs. Norris, London, and Sinclair “do not portray American life any more accurately than a dozen others who could be named.”

Det var en New York Skibs-Reporter, der lagde Dr. Brandes følgende Ord i Munden:

“Poe is the greatest American poet, although a little mad; next to Poe is Thomas Paine, the heretic; perhaps I may like him because I am a heretic also; I regard Jack London as the greatest

contemporary author. Next to him I might classify Upton Sinclair and Frank Norris as distinctly American. Emerson is the greatest American thinker. All Danes have a warm spot in their hearts for Longfellow, who understood Scandinavian literature better than any American and whose translation of the Danish national hymn is wonderful."

En Reporter fra *Times* viste Brandes dette Interview:

"Not all true," bemærker han: "Imagine that I should say Jack London is the best living writer. I said that he had many admirable qualities."

Chicago Herald kommenterer:

Our eminent Danish guest, Dr. Brandes, is original in many things — including his refusal to try to be original where accepted and conventional judgments are sound. Paradox is not in his line. He dares to go with the majority, just as he dares to stand with the few literary heretics, or even alone.

In his offhand expressions concerning American letters and writers Dr. Brandes easily resisted the temptation to startle or perplex the average man. How few European lions of what Henry James calls "the younger generation" can resist this temptation!

According to Dr. Brandes, our greatest poet is Poe, in spite of his "mad" streaks. Not Whitman, mark, but Poe. It is an unconventional convention to give Whitman first place on the poetic roll, but Dr. Brandes is independent. Emerson, he says, is America's greatest philosopher; he agrees with the majority again. One rather feared he could name the Pragmatic and brilliant William James. Emerson was no system builder, no revaluer of all metaphysical values, but a deep and original thinker he certainly was.

Dr. Brandes, strangely enough, overlooked Mark Twain, a really great, genuinely American and serious-minded humorist, as well as a vigorous and bold artist. He also overlooked Howells, some of whose early novels deserve to be placed among the classics. Henry James is doubtless regarded by the distinguished critic as 60 per cent British, hence his failure to assign that gifted psychologist and story teller a definite place in the American literary hierarchy. To the younger men Dr. Brandes is not only fair but generous. This has characterized his whole career as interpreter and guide. He is acute and exacting enough, but merit, force, sincerity, and imagination have always received prompt recognition from him. Qualified and final judgments he has reserved for workers whose record is complete. He is not averse to erring on the side of charity: he is not unduly afraid of "impressions." He is a scholar who has never ceased to grow and to live the full life of his time.

New York World bider Mærke i, at Brandes fremhæver *Thomas Paine*, og hævder, at "America owes his memory a belated tribute":

"George Brandes's visit will broaden the American view of the makers of our own country in it leads to better knowledge and a juster estimate of one whom he reckons next to Poe — Tom Paine."

Chicago Daily News anfører, at Brandes i et Chicago Interview skal have sagt: "It is useless to discuss American literature with people who haven't read the books they want discussed," og ved en anden Lejlighed skal have rost amerikansk Hastighed med Ordene: "Such a race of hustlers is bound to be prosperous."

"There is of course," skriver Bladet, "a well defined conflict between hustling and culture. The person — especially the American — who goes about his business of making money at the high speed and with the aggressiveness that Prof. Brandes politely admires has little time — or thinks he has little time — for reading. When he reads at all he reads superficially. In large measure his hustling incapacitates him for any other kind of reading except the superficial kind — or he thinks it does.

The best service Prof. Brandes could do while in America would be to encourage the hustlers to relax more frequently by absorbing some of the best writings of the best authors, American or otherwise."

Chicago Tribune skriver i samme Anledning i en Artikel "Culture and Culture":

Chicago welcomes all visitors, both famous and obscure. Sometimes in the case of the former, it may not be ungracious to admit, she is disappointed in her guests.

Sometimes she is delighted and benefited, but we believe never more than by Georg Brandes. Never has she entertained a guest whose society was more stimulating and rewarding.

Of the many tonic things said during his visit by this battle scarred and honor crowned fighter for truth, and freedom, and progress may we not modestly recommend to our fellow countrymen, and perhaps even more to our fellow countrywomen, for prayerful meditation the following:

“American literature? Why, yes. But I won't talk about it any more until — well — I could discuss Robert Herrick, and William Dean Howells, and Poe, and Lowell, and others. I have done so, but I find it quite useless. I will not waste time discussing books with people who haven't read the books. It is embarrassing to find myself knowing more about books under discussion than the people who want them discussed.”

It ought to be more embarrassing to the questioner, but is it? We are afraid not. There is among us a desire to get knowledge without paying for it that is analogous, doubtless, to our weakness for get-rich-quick projects. And worse is the case with many. Too often we are not seeking knowledge, but the appearance of knowledge. We read reviews not as a guide to books but in order to be able to talk about books without the trouble of reading them. We read books about books by the bushel (see publishers' announcements) and we acquire an astonishing smattering of unmarshaled, undigested, and, therefore, worthless information with which to make a show.

The petty deceit upon one another which this achieves is not important one way or the other. But the deceit we work upon ourselves is important. We take this undigested and uncomprehended information for knowledge, which it is not, and raise between ourselves and real knowledge a barrier of convention and intellectual cant which prevents us from getting what we might otherwise be capable of getting of real knowledge.

The amount of pseudo-culture in America is probably greater than in any other nation. Numbers of “educated” Americans do not know what culture is. They think it is information about books, paintings, music. They concern themselves with the machinery of knowledge and little with the mastery of knowledge itself. The unlettered man who meets life directly has more real culture than the diplomaed graduate who sees life through another man's spectacles. Culture is the comprehension and mastery of experience, and information has value only as it assists to that noble end.

I Hundrede andre Udclip fra de Dages Aviser findes Svar paa Tusinde Spørgsmaal. Men vi har holdt os paa amerikansk Grund.

Brandes skildrer i en Artikel i *Vanity Fair*, September 1914, sine Indtryk af Amerika, hvori han bl. a. korrigerer de i forskellige Interviews refererede Udtalelser. F. Eks.:

“In discussing the literature of a country, especially when one is not thoroughly familiar with it, it is little short of hazardous to pass judgment on it. I was quoted in several ‘wide-awake’ papers as having spoken scornfully of American literature, dismissing it as ‘sexless’ and calling sex ‘the one real problem in life.’ This imaginary remark of mine was then compared to my oft expressed admiration for woman's position in America, and the two statements were shown to be contradictory. Naturally so, as I had never uttered the nonsense about sex at all. I may add now that it did seem to me that American literature had not greatly concerned itself with problems of sex, but, after all, such problems are not the only ones worthy of adequate literary treatment.”

Senere hedder det:

“Americans consider theirs a free country. In their national anthem, it is even spoken of as a ‘sweet land of liberty.’ This I take to mean that the United States is free from many of the burdens which weigh so heavily on most European nations, such as an expensive court, a nobility, a state church, militarism, the horrors of war, and, finally, the terrible serfdom that still exists to

this day, in poor suffering Russia. In ways like this, America is free, but, may I ask, is the intellect, the spirit, any more free there than elsewhere? — — —

“The newspapers frequently commented on a remark of mine, made as we sailed up New York harbor. I was glancing up at Bartholdi’s Statue of Liberty, and, with an attempt at humor, I said to one of the alert and communicative reporters: “I understand that you Americans have put into that statue whatever liberty you had on hand.”

“However that may be, one thing is certain—the Goddess seems particularly to protect the right to work and to make money—the liberty which, after all, seems to lie nearest and fondest to the hearts of most American men.”

Brandes slutter denne Artikel med følgende Spaadom:

“And then, at last—but who can say how soon?—there will be seen in the United States a great blossoming of genius, of imagination, art, and beauty.

“In the realm of purely artistic invention we shall see there—a great spectacle, a spectacle rare in modern times—the birth of the fire of individual genius, that flame which illumines with fiery brilliance all the dark places of the world, but which, alas, it takes a thousand and one favorable conditions to enkindle.”

INDHOLD

	Side.
Dr. Georg Brandes.	
Efter Fotografi taget i New York.	
Brandes' Ankomst til New York	6
Forelæsning paa Yale University	7
I Chicago	8
Modtagelsen paa Congress Hotel	8
Foredrag i Orchestra Hall	11
Serenade paa Michigan Avenue	13
Brandes' Tale til Sangerne	14
Søndags Foredraget	15
Festen paa Auditorium	15
Saa talte Brandes	18
I Minneapolis og St. Paul	20
Forelæsning paa Universitetet	21
Skandinavisk Fest i Odin Klub	21
Besøg paa Chicago Universitet	23
I Twentieth Century Club	24
Goethe Forelæsning paa Tysk	24
I New York	25
Paa Comedy Theatre	25
Festen om Aftenen	26
Breve fra Brandes	28
Prince of Letters	30
and other Editorials.	
Georg Brandes.	Outlook.
A Great Dane.	The Dial.
A Prince of Letters.	Chicago Tribune.
Welcoming Dr. Brandes.	Chicago Herald.
Brandes in America.	Minneapolis Journal.
Interviews og Kommentar	34

Dansk-amerikansk Selskabs Formaal er at fremme en gensidig, bedre Forstaaelse af det danske og det amerikanske Folk, at knytte et fastere Baand mellem disse to Nationer og at fremme bærges Interesser.

Dets Opgave er national-kulturel. Det henvender sig til enhver intelligent Person, der har Kærlighed til sit Folks Fortid og Tro paa det danske Udvan-drerfolks Fremtid og som i en sund og sand Be-stræbelse for en Sammensmeltning af det gamle og det nye Lands kulturelle Værdier ser et fornuftigt Ud-slag af den dansk-amerikanske Bevægelse.

I de 8 Aar Selskabet har virket, er der sket en langt rigere Udveksling af Forstaaelse og kulturelle Værdier mellem De Forenede Stater og Danmark end i nogen tidligere Periode. Æren tilkommer langtfra udelukkende Dansk-amerikansk Selskab. Mange Kræfter har været medvirkende. Men den Brobyg-ningstanke, som Dansk-amerikansk Selskab paa sin Vis har søgt at fremme, har virket ansporende til mange Sider. Og Selskabet har i den forløbne Pe-riode udført et positivt Arbejde, der rummer Vær-dier og har sat dybe Spor.

Tænk f. Eks. paa den Række Tourneur og Besøg af Videnskabsmænd, Forfattere, Kunstnere, Fore-dragsholdere og Sangere, Selskabet har ledet, Aar-hus-Dagen, Pressebureau, o. s. v.

Selskabet indbyder enhver dansk eller dansk-amerikansk Mand eller Kvinde til at støtte dette Ar-bejde ved at indtræde som Medlem. Selskabets Kvar-talsberetning og Publikationer sendes frit til Med-lemmer. Kontingent for aktive eller passive Med-lemmer er \$3.00 om Aaret. Intet Indskud. Livs-varige Medlemmer betaler een Gang \$25.00.

Nærværende Beretning sendes paa Anmodning frit, saalangt Oplaget rækker, ved Henvendelse til The Danish American Association, 30 North Dear-born Street, Chicago.

Dansk - Amerikansk Selskab

THE DANISH-AMERICAN ASSOCIATION

OFFICERS:

- C. A. Quist, President,
Minneapolis, Minn.
- E. C. Bunck, 1st Vice-President,
Chicago, Ill.
- C. W. Hansen, 2nd Vice-President,
San Francisco, Cal.
- E. V. Eskesen, 3rd Vice-President,
New York, N. Y.
- Magnus Holm, Secretary,
Chicago, Ill.
- C. H. W. Hasselriis, Treasurer,
Chicago, Ill.

COUNCIL:

- Dr. P. C. Clemensen, Chicago, Ill.
- Th. F. Hamann, Minneapolis, Minn.
- Henry L. Hertz, Chicago, Ill.
- Halvor Jacobsen, New York, N. Y.
- Hugo Lynge, Bridgeport, Conn.
- Axel Moth, New York, N. Y.
- Dr. J. C. Nelson, St. Paul, Minn.
- P. C. Olsen, Perth Amboy, N. J.
- A. M. Petersen, Chicago, Ill.
- Rolf Rasmussen, Chicago, Ill.

Office: 30 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Telephone Randolph 4904. Cable Address
Denmark.

District Committees:

Chicago, New York, Minneapolis-St. Paul, San Francisco, Seattle.

BOSTON PUBLIC LIBRARY

3 9999 06563 748 8

Boston Public Library
Central Library, Copley Square

Division of
Reference and Research Services

The Date Due Card in the pocket indicates the date on or before which this book should be returned to the Library.

Please do not remove cards from this pocket.

